

SHERLOCK HOLMES

Sir Arthur Conan Doyle

ရော့ဒေါင်း ၂၈၆

စာမပွဲပွဲခွင့်တကွက်များ
ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်
မောင်စံရှားစံထောက်ပံ့

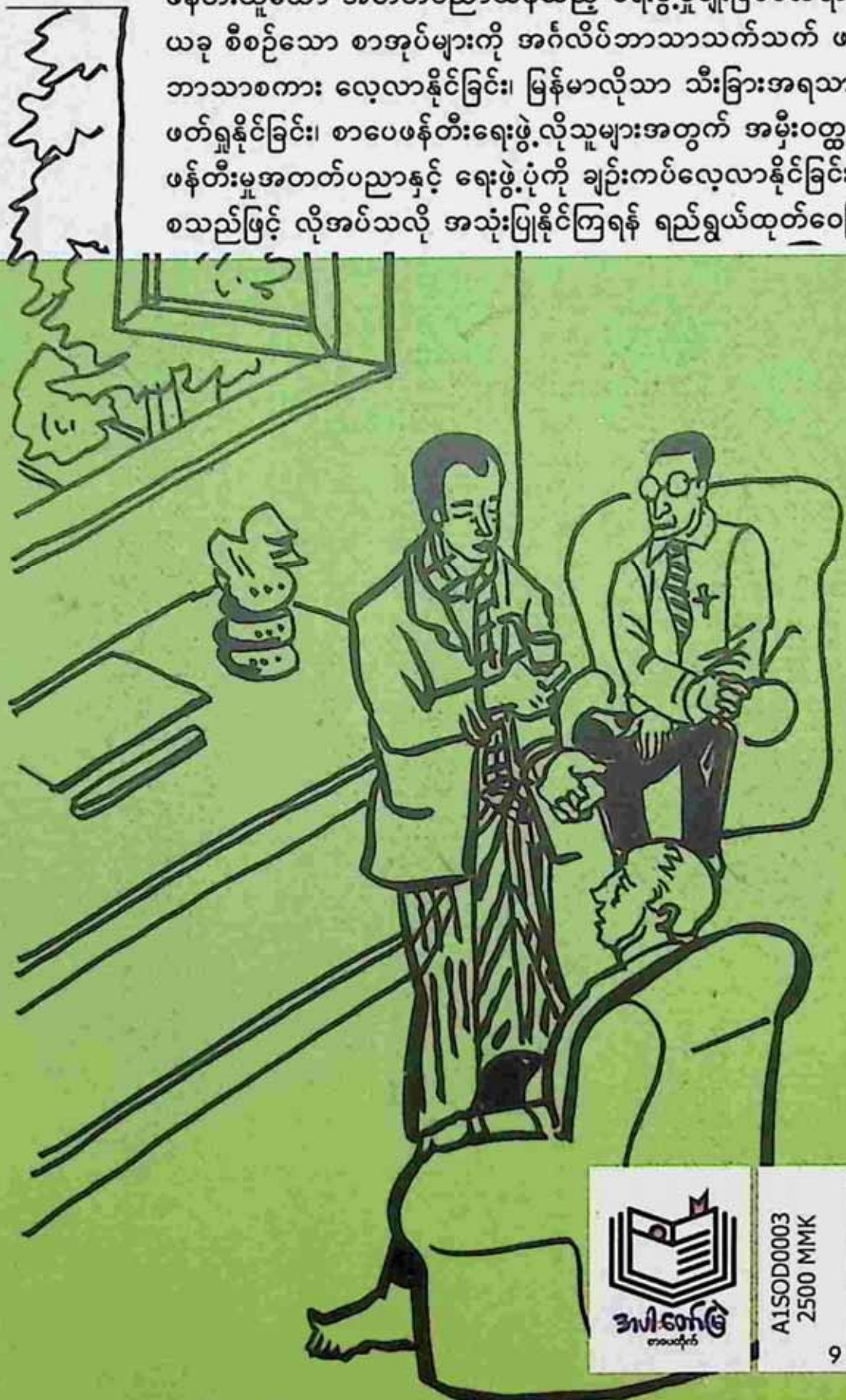
2018

အခြားမရှိအောင်

၂၆

အင်္ဂလိပ်မှ မြန်မာသို့ အမှီးဝတ္ထုများ တစ်ခေတ်ကို ပြန်လည်ဆန်းသစ်သော
 နှစ်ဘာသာတွဲစာအုပ် အစီအစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ အမှီးဝတ္ထုများ၏ သဘောမှာ
 အတိအကျပြန်ဆိုခြင်း၊ ချဲ့၍ ပြန်ဆိုခြင်းမျိုးများမဟုတ်ဘဲ ဇာတ်၏ကျောရိုးနှင့်
 ရသအသွားအလာကိုသာ ယူ၍ မိမိကိုယ်ပိုင် အခင်းအကျင်းဖြင့် ပြန်လည်
 ဖန်တီးယူသော အတတ်ပညာဆန်သည့် ရေးဖွဲ့မှုမျိုးဖြစ်လေရာ-
 ယခု စီစဉ်သော စာအုပ်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာသက်သက် ဖတ်ရှုလိုက ဖတ်နိုင်ခြင်း၊
 ဘာသာစကား လေ့လာနိုင်ခြင်း၊ မြန်မာလိုသာ သီးခြားအရသာခံ ဖတ်ရှုလိုက
 ဖတ်ရှုနိုင်ခြင်း၊ စာပေဖန်တီးရေးဖွဲ့လိုသူများအတွက် အမှီးဝတ္ထုရေးဆရာ၏
 ဖန်တီးမှုအတတ်ပညာနှင့် ရေးဖွဲ့ပုံကို ချဉ်းကပ်လေ့လာနိုင်ခြင်း . . .
 စသည်ဖြင့် လိုအပ်သလို အသုံးပြုနိုင်ကြရန် ရည်ရွယ်ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အပေါ်တော်မြင့်
 စာအုပ်တိုက်

A1SOD003
 2500 MMK

ISBN 978-99971-2-008-3

 9 789997 120083

စာမူပိုင် - ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း စာမူထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ
ယခုစာအုပ်ပြင်ဆင်တင်ဆက်ပုံမူပိုင် - အပါးတော်မြဲ
စာအုပ်တိုက်အမှတ်တံဆိပ် - အော်ပီကျယ်

ထုတ်ဝေခြင်း။ ဦးအောင်စည်သာ၊ အပါးတော်မြဲစာပေတိုက်(၀၂၂၉၃)၊
၇/၈၊ မြန်မာသီရိလင်္ကာရာမကျောင်းလမ်း၊ နတ်ချောင်း၊ တာမွေ။
ပုံနှိပ်ခြင်း။ ဦးအောင်စည်သာ၊ အပါးတော်မြဲပုံနှိပ်တိုက်(၀၁၅၀၅)၊
၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ကံဘွဲ့၊ ရန်ကင်း။
မျက်နှာပုံးပန်းချီနှင့်
အတွင်းသရုပ်ဖော်ပုံများ။ ဇော်မောင်

စာမေးပွဲမေးခွန်းစာရွက်များပျောက်ဆုံးမှု၌ မောင်စံရှားစုံထောက်ပုံနှင့် အခြားအမှီးဝတ္ထုများ၊ရွှေဥဒေါင်း
၁၇၆ မျက်နှာ၊ ၁၄ . ၅ စင်တီ x ၂၁ စင်တီ
ပထမနှိပ်ခြင်း၊ ၂၀၁၈၊ အောက်တိုဘာလ၊
အုပ်ရေ ၁၀၀၀၊

email: aptmpublishinghouse@gmail.com
www.facebook.com/aptmbookhouse
အမှတ် (၇/၈)၊ မြန်မာသီရိလင်္ကာရာမကျောင်းလမ်း၊ နတ်ချောင်း၊ တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကင်း။
၀၉ ၉၅၁၃၉၅၅၅၊ ၀၉ ၄၄၁၅၁၅၅၉

စာမေးပွဲမေးခွန်းစာရွက်များ ပျောက်ဆုံးမှု၌
မောင်စံရှားစုံထောက်ပုံနှင့်
အခြားအမှီးဝတ္ထုများ
ရွှေဥဒေါင်း

SHERLOCK HOLMES
Sir Arthur Conan Doyle

mgjoe.com
**အပါးတော်မြတ် ဆက်တိုက်တင်ဆက်နေမယ့်
မောင်စံရှားစာအုပ်များ**

ထွက်ရှိပြီး

- ၁။ မျက်စိတစ်ဖက်လပ်အသင်းအမှု၌ မောင်စံရှားစုံထောက်ပုံနှင့် အခြားအမှီးဝတ္ထုများ
- ၂။ မတရားလက်ထပ်ခြင်းကို မောင်စံရှားစုံထောက်၍ ဖမ်းဆီးပုံနှင့် အခြားအမှီးဝတ္ထုများ

ယခု

- ၃။ စာမေးပွဲမေးခွန်းစာရွက်များပျောက်ဆုံးမှု၌ မောင်စံရှားစုံထောက်ပုံနှင့် အခြားအမှီးဝတ္ထုများ

ဆက်လက်၍

- ၄။ မိုးကုတ်အမွေမှု၌ မောင်စံရှားစုံထောက်ပုံနှင့် အခြားအမှီးဝတ္ထုများ
- ၅။ ဝန်ထောက်လူလိမ်အမှု၌ မောင်စံရှားစုံထောက်ပုံနှင့် အခြားအမှီးဝတ္ထုများ

စသည် ... စသည် ...

မာတိကာ

၁။	စာမေးပွဲမေးခွန်းစာရွက်များ ပျောက်ဆုံးမှု The Adventure of the Three Students	၁ ၂၃
၂။	မောင်စံရှားအား သေကြောင်းကြံသည့်အမှု၌ စုံထောက်ပုံ The Adventure of the Empty House	၄၁ ၆၆
၃။	မန္တလေးမြို့ စိန်ပန်းရပ်လူသတ်မှု၌ မောင်စံရှားစုံထောက်ပုံ The Adventure of Black Peter	၈၇ ၁၁၆
၄။	ဉာဏ်သမား မောင်မောင်ဦး The Adventure of Charles Augustus Milverton	၁၃၇ ၁၆၀

၀၃၇၁

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
- ၂။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
- ၃။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
- ၄။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
- ၅။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
- ၆။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
- ၇။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။
- ၈။ မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များကို ရေးသားဖော်ပြပါ။

7/28

mgyc.com

mgyc.com

တမေးပွဲမေးခွန်းစာရွက်များ ပျောက်ဆုံးမှု

တစ်နေ့သ၌ ကျွန်တော်သည် တိုက်ရှေ့ပြတင်းပေါက်အနီးတွင် သတင်းစာ ဖတ်လျက်ရှိစဉ် မိတ်ဆွေကြီးဦးစံရှားမှာ ဝါနုသော စုံထောက်ကလေးများ ဖတ်ရှု လေ့လာမှတ်သားရန်အတွက် ဆေးပြာအမျိုးမျိုးအကြောင်းကို စာတမ်းကလေး တစ်အုပ် ရေးထုတ်ရန် စီစဉ်ခြင်းအားဖြင့် အလွန် အလုပ်များလျက်ရှိ၏။ ဦးစံရှားမှာ သတင်းစာ၌ အဆန်း အပြားသတင်းများကို ကျွန်တော်က ပြန်ပြောင်းပြောပြသည်ကိုပင် နားမထောင် အားဘဲ “နေစမ်းဗျာ ကိုသိန်းမောင်” ဟု မငြင်းစဖူး ငြင်းဆန်လိုက်သေး၏။ ယင်းသို့ရှိစဉ် အသက် ၄၀ ကျော်အရွယ်ခန့်ရှိ၍ မျက်မှန်ဝိုင်းကြီး တပ်ထားသော အင်္ဂလိပ်လူမျိုး တစ်ယောက်တက်လာရာ ဦးစံရှားက “ဟဲ့လို ... ပရော်ဖက်ဆာဆမစ်” ဟု နှုတ်ဆက် လိုက်သဖြင့် သိဟောင်းကျွမ်းဟောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရ၏။

ပရော်ဖက်ဆာ ဆမစ်ဆိုသူသည် ပျာယီးပျာယာရှိသော အမူအရာဖြင့် ကုလား ထိုင်တွင် ထိုင်ပြီးနောက် “ကိစ္စကလေးတစ်ခု အရေးကြီးနေလို့ တစ်နာရီလောက် အားလပ်လို့ရှိရင် ကျုပ်ကို ကူညီစမ်းပါ မိတ်ဆွေ” ဟု ပြောရာတွင်

“သည်းခံပါ ပရော်ဖက်ဆာ၊ အင်မတန် အလုပ်ရှုပ်နေလွန်းလို့ ပုလိပ်တတ်နိုင် တဲ့ ကိစ္စမျိုးဖြစ်ရင် ပုလိပ်ဆီကို သွားဖို့ ကျွန်တော် တောင်းပန်ပါတယ်”

“ပုလိပ်ကို တိုင်တန်းရရင် ယူနီဗာစီတီတစ်ခုလုံး နာမည်ပျက်ကုန်တော့မယ် မိတ်ဆွေ၊ တောင်းပန်ပါရစေဗျာ။ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင် တစ်ဆိတ်လောက်လိုက်ပြီး ကူညီ စမ်းပါဦး။ ခင်ဗျားကလွဲလို့ ဘယ်သူမှ တတ်နိုင်မယ့်ကိစ္စမျိုး မဟုတ်လို့ပါ။ မကြာပါဘူး ဗျာ ခဏလေးပါ”

ဦးစံရှားမှာ ငြင်းပယ်၍ရတော့မည် မဟုတ်ကြောင်းကို သိမြင်လေရကား စာရွက်များကို ချထားခဲ့၍ နားထောင်ရန် ပြင်ဆင်လေ၏။

“ကိုင်း ... ဒါလောက်တောင်ရှိမှ ဆိုစမ်းဗျာ ပရော်ဖက်ဆာ”

“ဒီလို ဦးစံရှားရဲ့၊ မနက်ဖြန်ခါ ပါဠိဘာသာ ပညာတော်သင်လွတ်ဖို့ ကိစ္စအတွက် စာမေးပွဲလုပ်ဖို့ ရက်ချိန်းထားတယ်။ တစ်နှစ်ကို ရွှေဒဂါးသုံးရာနဲ့ ဘီလပ်မှာ နှစ်နှစ် ပညာသင်ရမယ့်ကိစ္စ ဖြစ်လေတော့ ဘီအေတွေ၊ ဘီအက်စ်စီတွေ တစ်ပုံကြီး ဝင်ဖြေကြလိမ့်မယ်။ မေးခွန်းပုစ္ဆာထဲမှာ ပါဠိဘာသာက မြန်မာလိုပြန်ဖို့ စာပိုဒ်ကြီး တစ်ပိုဒ်ပါတယ်။ ဒီမေးခွန်းကို ကြိုတင်ပြီး သိထားနှင့်လို့ရှိရင် ဖြေဆိုသူအဖို့ အပုံကြီး အကျိုးများမယ်ပေါ့ဗျာ။ ဒါကြောင့် မေးခွန်းပုစ္ဆာကို လူမမြင်စေရအောင် ကျုပ်တို့ အထူးဂရုစိုက်ဖို့ အရေးကြီးတာကိုးဗျ”

“ခင်ဗျားက ပါဠိဘာသာကိုင်ရတယ် မဟုတ်လား”

“မှန်ပါတယ် ... ဒီကနေ့ ညနေ ၃ နာရီအချိန်လောက်မှာ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်က မေးခွန်းပုစ္ဆာ ပရုဖ်စာရွက်သုံးရွက်ကို ကျုပ်ဆီပို့လိုက်တယ်။ “ဒီမေးခွန်းဟာ တစ်လုံးမှ အမှားအယွင်း မပါစေရအောင် ဂရုစိုက်ဖို့လိုတဲ့အတွက် ပရုဖ်ကို ပုံနှိပ်တိုက်က မမြင်စေဘဲ ကျုပ်ကိုယ်တိုင် ပြင်ပို့ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ၃ နာရီခွဲသော်လည်း စာပြင်လို့က မပြီးသေး။ မိတ်ဆွေပရော်ဖက်ဆာတစ်ယောက်ကလည်း ဒီအချိန်မှာ လက်ဖက်ရည်သောက် ဖိတ်ထား၊ ဒီတော့ ကျုပ်က ပရုဖ်စာရွက်တွေကို စားပွဲပေါ်မှာထားခဲ့ပြီး အခန်းတံခါးကို သော့ခတ်ထားခဲ့တာကိုးဗျ။ နာရီဝက်ကျော်ကျော်ကြာတော့ လက်ဖက်ရည်သောက်ပြီးလို့ ပြန်လာတော့ အခန်းတံခါးမှာ သော့တန်းလန်းကြီး တွေ့ချေတော့တာကိုး။ ဒါနဲ့ ကျုပ်က ကျုပ်မေ့ပြီး သော့တန်းလန်းထားခဲ့လေရောသလားလို့ အိတ်ထဲမှာ သော့စမ်းကြည့်တော့ ကျုပ်သော့လည်း ရှိတယ်ဗျ။ သို့သော် သော့တူတစ်ချောင်း ဘယ်သူ့မှာရှိသလဲဆိုတော့ ကျုပ်အစေခံ မူတူးဆာမိဆိုတဲ့ ကုလားအဘိုးကြီးဆီမှာ ရှိတယ်။ ဒီအဘိုးကြီးဟာ ကျုပ်ဆီမှာ အလုပ်လုပ်တာ ၁၀ နှစ်လောက်ရှိပြီ။ ရိုးသားလိုက်တာတော့ မပြောနဲ့တော့။ ကျုပ်ကိုကျုပ် ယုံကြည်သလောက် ဒီအဘိုးကြီးကို ကျုပ်ယုံကြည်နိုင်ပါရဲ့။ ဒီလောက်ပဲ ရိုးသားဖြောင့်မတ်တဲ့ ကုလားကြီးပါ။ ဒါနဲ့ သူ့ကို ခေါ်မေးကြည့်တော့ တံခါးကသော့ဟာ သူ့သော့ပါတဲ့။ ကျုပ်ကို လက်ဖက်ရည်သောက်ဦးမလားလို့ အခန်းထဲဝင်မေးရာမှာ ကျုပ်ကို မတွေ့တာနဲ့ ပြန်ထွက်တော့ သော့ကို မေ့ထားခဲ့မိပါတယ်တဲ့။ ကျုပ် ထွက်သွားပြီးတဲ့နောက် မကြာမီ အတွင်းမှာပဲ

အခန်းထဲ သူဝင်တဲ့ လက္ခဏာနဲ့တူရဲ့။ သော့မေ့ကျန်ရစ်တာက ဒီပြင်အခါမှာ ကိစ္စ မရှိလှဘူး။ ဒီနေ့ ဒီရက်မှာတော့ သိပ်ခွကျကုန်တာပဲ ဦးစံရှားရယ်”

“ဆိုပါဦးဗျ”

“အခန်းထဲ ကျုပ်ဝင်ဝင်ချင်း စာရွက်တွေ ခြေရာလက်ရာ ပျက်နေတာ တွေ ရတော့တာကိုးဗျ။ ကျုပ်ထားခဲ့တုန်းက ပရိတ်စာရွက်သုံးရွက်လုံးကို အခန်းလယ်က စားပွဲကြီးပေါ်မှာ တင်ထားခဲ့တယ်ဗျ။ ပြန်လာလို့တွေ့တော့ တစ်ရွက်က ကြမ်းပြင်ပေါ် မှာ၊ တစ်ရွက်က ပြတင်းပေါက်နားက စားပွဲကလေးပေါ်မှာ၊ စားပွဲကြီးပေါ်မှာတော့ တစ်ရွက်တည်းသာ ကျန်တော့တယ်ဗျ”

“ပထမစာရွက်ဟာက ကြမ်းပေါ်မှာ၊ ဒုတိယစာရွက်က ပြတင်းပေါက်နားမှာ၊ တတိယစာရွက်က စားပွဲကြီးပေါ်မှာ ဟုတ်စ”

“မှန်တယ်၊ ဒီအတိုင်းပဲ။ ဒါထက် ခင်ဗျား ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး ပထမ ဒုတိယ ခွဲခြားသိနိုင်သလဲ”

“ပြောသာ ပြောပါ၊ နောက်တော့ ရှင်းသေးတာပေါ့”

“ပထမတော့ စာရွက်တွေကို မူတူးဆာမိ ယူကြည့်လေရောသလားလို့ ထင်မိ တယ်။ သို့သော် သူ စစ်ကြည့်တော့ မဟုတ်ရပါဘူးတဲ့ ပြောရှာတယ်။ သူ ပြောတာ အမှန်ပဲလို့ ကျုပ်ယုံကြည်တယ်။ ဒီတော့ကာ သူမဟုတ်ရင် ဘယ်သူ ဖြစ်နိုင်မလဲတဲ့။ စဉ်းစားလိုက်တော့ တစ်ယောက်ယောက်ဟာ တံခါးအနီးက ဖြတ်သွားရာမှာ သော့တန်း လန်းနဲ့ မြင်လေတော့ ကျုပ်မရှိမှန်းကိုလည်း သိတာနဲ့ အခန်းထဲဝင်၊ စက္ကူတွေကို မွှေကြည့်ဟန်ရှိတယ်။ ပညာတော်သင်ကိစ္စဟာ ငွေ လေးငါးရှစ်ထောင်တန်တဲ့အပြင် တစ်သက်လုံး အလုပ်အကိုင်ရဖို့အရေးပါထည့်ကြည့်ရင် အများကြီး အဖိုးတန်တဲ့အလုပ် ဖြစ်လေတော့ မရိုးဖြောင့်တဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ဒီမေးခွန်းပုစ္ဆာကို မြင်ရဖို့အတွက် အတော်ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း စွန့်စားလိမ့်မယ်လို့ ယူဆထိုက်ပါတယ်”

“အမှန်ပေါ့ ပရော်ဖက်ဆာ”

“ကျုပ် အစေခံကုလားကြီး မူတူးဆာမိဟာလည်း မေးခွန်းစာရွက်တွေကို လူ ဝင်မွှေသွားကြောင်း သိရတော့ ဘယ်လောက်များ တုန်လှုပ်ရှာသလဲဆို ကုလားထိုင်ပေါ် မှာ ယိုင်ပြီးလဲသွားရှာတယ်။ ဒါနဲ့ မူတူးလဲနေတုန်း ကျုပ်က အခန်းကို သေသေချာချာ ကြည့်ပြန်တော့ လူဝင်တဲ့ အထိမ်းအမှတ်များကို ထပ်ပြီးတွေ့ရပြန်တယ်။ ပြတင်းနောက် နားက စားပွဲဝိုင်းကလေးပေါ်မှာ ခဲတံချွန်ထားတဲ့ အစအန ကလေးတွေရယ်၊ ခဲတံက

ကျိုးခဲ့တဲ့ ခဲကျိုးကလေးတစ်ခုရယ် တွေ့ရတယ်ဗျ။ လက္ခဏာကတော့ ကတိုက်ကရိုက် ကူးရတာနဲ့ ခဲကျိုးပြီး ထပ်ချွန်ရပြန်တယ် ထင်ပါရဲ့”

“မှန်တယ် ... ဒီတစ်ချက်တွေးပုံ တော်ပါပေတယ်ဗျ။ ဆိုပါဦး”

“ဒါတင်မကသေးဘူးဗျ။ ရှိသေးတယ်... ကျုပ်စားပွဲကလေးဟာ သားရေခင်း ဗျ။ ဝယ်ထားတာ မကြာသေးဘူး။ အခုတော့ သားရေမှာ သုံးလက်မလောက် ပြတ်နေ တာ တွေ့ရတယ်။ ပြီးတော့လည်း စားပွဲအစွန်းနားမှာ လက်မလောက်ရှိတဲ့ ရွံ့လုံး ကလေးတစ်လုံးလည်း တွေ့ရတယ်။ ရွံ့လုံးကို သေသေချာချာကိုင်ကြည့်တော့ လွှစာနဲ့ ရောနေတာ တွေ့ရတယ်”

“ဒို့ပြင်ကော ဘာများတွေ့ရသေးသလဲ”

“ဒို့ပြင်တော့ မရှိဘူး၊ ဒီဟာတွေ့တော့ ဘယ်နှယ်လုပ်ရပါ့မလဲလို့ အခက်ကြုံ နေတုန်း ဗြန်းဆို ခင်ဗျား သတိရလေတော့ ပြေးလာခဲ့တာပဲ။ ဒီလူကို တွေ့အောင်ရှာရင် လည်း ရှာရမယ်။ မရှာနိုင်ခဲ့လို့ရှိရင်လည်း စာမေးပွဲကို ရက်ရွှေ့ရလိမ့်မယ်။ ဒီအတိုင်း ကျင်းပရင်တော့ ကျုပ် ခွေးဖြစ်ဖို့ရှိတော့တယ်။ တစ်ဆိတ်လုပ်ပါဦးဗျာ။ အဖြစ် အပျက်ကို ကျောင်းအုပ်ကြီးဖွင့်ပြောနေရရင် အနည်းဆုံးပေါ့လျော့မှုနဲ့ ကျုပ် နာမည် ပျက်တော့မှာပဲ။ ဒီတော့ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်ပြီး ကူညီစမ်းပါဦး ဦးစံရှားရယ်”

ဦးစံရှားသည် ထိုင်ရာမှထ၍ အဝတ်များ လဲလှယ်ရင်း “ပရုဖ်စာရွက်တွေ ရောက်လာပြီးတဲ့နောက် အခန်းထဲကို ဘယ်သူလာသေးသလဲ”ဟု မေးခွန်းထုတ်လေ ၏။

“မိုဟန်လားဆိုတဲ့ ကုလားကျောင်းသားတစ်ယောက်လာပြီး စာမေးပွဲ အကြောင်းကို မေးတယ်”

“ဒီစာမေးပွဲမှာ သူလည်း ဝင်သလား”

“ဝင်ပါတယ်”

“သူဝင်လာတုန်းက စာရွက်တွေ ဘယ်မှာရှိသလဲ”

“စားပွဲပေါ်မှာ လိပ်လျက်ရှိပါတယ်”

“ပရုဖ်စာရွက်ပဲလို့ သိနိုင်လောက်သလား”

“သိနိုင်လောက်ပါတယ်”

“ဒို့ပြင် ဘယ်သူမှ မလာဘူးလား”

“မလာပါ”

“စာရွက်တွေ အခန်းထဲမှာ ရှိလိမ့်မယ်လို့ သိတဲ့လူ ရှိသလား”

“မရှိပါ... ပုံနှိပ်တိုက်ကသာ သိပါတယ်”

“မူတူးဆာမိကော သိသလား”

“မသိပါ”

“မူတူးဆာမိ ဘယ်မှာနေရစ်သလဲ”

“ခင်ဗျားဆီလာဖို့ အရေးကြီးနေတာနဲ့ သူ့ကို အခန်းထဲမှာ ထားပစ်ခဲ့ရပါတယ်”

“စာရွက်တွေကော ဘယ်မှာထားပစ်ခဲ့သလဲ”

“ဗီရိုထဲမှာ သေ့ခတ်ထားခဲ့ပါတယ်”

“ဒါဖြင့် ဒီလိုစဉ်းစားဖို့ရှိတယ်၊ စာရွက်ကို မွေတဲ့လူဟာ မိုဟန်လား၊ မဟုတ်ခဲ့လို့ရှိရင် စာရွက်ရှိမှန်းကို သိလို့ မဟုတ်ဘဲ မတော်တဆ ဝင်လာရင်းနဲ့ စာရွက်တွေကို မြင်သွားလို့ ယူကြည့်မိဟန် တူတယ် မဟုတ်လား”

“ဒီလိုပဲ ထင်စရာရှိပါတယ်”

“ကိုင်း... ဒါဖြင့် လာ၊ ကျုပ် လိုက်ကြည့်ဦးမှ ဖြစ်မှာပါပဲ။ လာဗျို့ ကိုသိန်းမောင်၊ လိုက်ခဲ့ဦးလေ”

* * *

ပရော်ဖက်ဆာဆစ်၏ အိမ်မှာ ကျောင်းသားများနေသော ကျောင်းဆောင်နှင့် ပေ ၅၀ ခန့်သာ ကွာခြားလေ၏။

ကျောင်းသားများမှာ စာကျက်လျက်ရှိကြရာ ကျွန်တော်တို့သည် နေဝင်ရီ တရောအချိန်တွင် ရောက်သွားကြ၏။ ဦးစံရှားသည် ပရော်ဖက်ဆာ၏ အခန်းတွင်းသို့ မဝင်သေးမီ ပြတင်းပေါက်မှ ခြေဖျားထောက်ကာ အခန်းတွင်းသို့ လှမ်းကြည့်လိုက် သေး၏။

ဆမစ် ။ ။ “ပြတင်းပေါက်ကဝင်တာ မဟုတ်ပါဘူးဗျ၊ တံခါးပေါက်က ဝင်မှာပဲ” ဟု ပြောလိုက်သောအခါ ဦးစံရှား သည် မျက်နှာထားတစ်မျိုးနှင့် ပြုံးလိုက်၏။

ယင်းနောက် ဆမစ်သည် အခန်းတံခါးကို သေ့နှင့် ဖွင့်၍ အခန်းတွင်းသို့ အားလုံး ဝင်လာကြသောအခါ ဦးစံရှားက “မူတူးဆာမိကို ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ထားပစ်ခဲ့ရတယ်ဆို၊ ဘယ်ကုလားထိုင်လဲ” ဟု မေးသဖြင့် “ပြတင်းပေါက်နားက ဟောဟို ကုလားထိုင်ပဲ” ဟု ပရော်ဖက်ဆာက လက်ညှိုးညွှန်လျက် ပြောပြလေ၏။

mgyc.com

“ဪ... ဪ... ဒီစားပွဲကလေးနားမှာ ဟုတ်စ၊ ကိုင်း... စားပွဲကလေးကို အရင်ကြည့်ကြစို့။ ဖြစ်ပျက်ပုံကတော့ တော်တော်ထင်ရှားသားပဲ။ သူခိုးက အခန်းထဲ ဝင်လာ၊ စားပွဲကြီးပေါ်က စာရွက်တွေကို တစ်ရွက်ပြီး တစ်ရွက် ယူကြည့်။ ကြည့်တော့ ဘယ်နေရာမှာ ကြည့်သတဲ့လဲ၊ ဟောဒီပြတင်းပေါက်နားမှာ ကြည့်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခင်ဗျား ပြန်လာလို့ရှိရင် မြင်လည်းမြင်နိုင်အောင်၊ ပြေးလည်း ပြေးသာအောင်၊ ဟုတ်ဘူးလားဗျ”

“ဟုတ်တော့ ဟုတ်ပါလိမ့်မယ်၊ နို့ပေမဲ့ ကျုပ်က တံခါးမကြီးက မဝင်ဘူး။ နံဘေးတံခါးကလေးက ဝင်ခဲ့ တယ်”

“ဪ... ဟုတ်လား၊ နို့ပေမဲ့ သူ့ကြံရွယ်ချက်က ကျုပ်ပြောသလိုပဲ၊ ဘယ်မှာလဲ ပရိတ်စာရွက်တွေ ပြစမ်းပါဦး၊ လက်ရာများ မကျန်ရစ်ခဲ့ဘူးလား” ဟု ပြော၍ ဦးစံရှား သည် မှန်ဘီလူးဖြင့် စာရွက်များကို ကြည့်ပြီးနောက် ဘာမျှ မတွေ့ဟန်နှင့် ဦးခေါင်း ယမ်းလေ၏။ ထို့နောက်

“ရှေးဦးစွာ ၁ နံပါတ်စာရွက်ကိုယူ၊ ဒီနေရာမှာ ကူးတာ ဘယ်လောက်ကြာမလဲ၊ လက်ရေးမြန်မြန်နဲ့ကူးရင် ၁၅ မိနစ်လောက် ကြာမယ်။ ဟုတ်စ။ ၁ နံပါတ်ကူးပြီးတော့ ကြမ်းပေါ်ပစ်ချပြီး ၂ နံပါတ်စာရွက်ကို ကူးယူနေတုန်းမှာ ခင်ဗျားပြန်လာလို့ ကတိုက်ကရိုက် ထွက်ပြေး၊ ဘယ်လောက်များ ကတိုက်ကရိုက် ပြေးရသလဲဆို စာရွက် တွေကို နေရာတကျ ပြန်မထားနိုင်တာကိုကြည့်တော့၊ ဒါထက် နံဘေးတံခါးက ခင်ဗျား ဝင်လာတော့ လှေကားပေါ်တက် ပြေးတဲ့ ခြေသံများ မကြားလိုက်မိဘူးလား”

“မကြားမိပေါင်ဗျာ”

“ခင်ဗျား ပြောတဲ့အတိုင်း ကတိုက်ကရိုက် ကူးရတဲ့အတွက်ကြောင့် ခဲတံကျိုးလို့ ဓားနဲ့ချွန်၊ ခဲတံက ခဲပျော့ဗျ၊ အပေါ်ကဆေးရောင်က ခရမ်းရောင်၊ ကုမ္ပဏီနာမည်ကို နှိပ်ထားတာက ငွေမင်နဲ့။ ခဲတံအလျားဟာ တစ်လက်မခွဲထက် မရှည်နိုင်ခြင်းကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် အစွပ်နဲ့ တပ်ရေးရတဲ့ ခဲတံနဲ့တူရဲ့။ အဲဒီခဲတံမျိုးနဲ့ မောင်းချဓား ကြီးကြီး တုံးတုံး ကိုင်တဲ့လူကို တွေ့အောင် ရှာနိုင်ရင်တော့ ကျုပ်တို့လူ မိပြီပဲဗျ”

(အံ့ဩဟန်မျက်နှာထားဖြင့်) “ဒီပြင် အချက်ဟေ့တော့ ကျုပ် နားလည်နိုင်ပါ ရဲ့ဗျာ။ ခဲတံတိုတိုဆိုတာ ခင်ဗျား ဘယ်နှယ်သိနိုင်သလဲ”

(ခဲတံချွန်ထားသည့် သစ်သားစများပြလျက်) “ဟော ဒီမှာကြည့်စမ်း၊ (N.N) ဆိုတဲ့စာလုံး တွေတယ်ဟုတ်စ။ ဒီဟာဘာလဲ၊ ‘ဂျွန်ဖေးဘာ’ဆိုတဲ့ ကုမ္ပဏီနာမည်

စာမေးပွဲမေးခွန်းစာရွက်များ ပျောက်ဆုံးမှု

မဟုတ်လား။ ဒီစာလုံးဟာ ခဲတံအစွန်းနားမှာ ရိုက်နှိပ်မြဲ ထုံးစံရှိတဲ့အတွက် ခဲတံတိုတိုလို ကျုပ်ဆိုတယ်”

“ဒီဘက်က အရင်စပြီး ချွန်ရင်ကောဗျ”

“မှန်တယ်... သို့သော် ဒီဘက်က စ,ချွန်ရင် ဓားစာဟာ ဒီလိုမနေဘူး၊ ပြောင်း ပြန်ဖြစ်ရမယ်ဗျ၊ ဟုတ်ဘူးလား”

“ဟုတ်ပါပေဗျာ၊ ဆိုပါဦး”

“သူ ကူးရေးတာ စက္ကူဖြစ်ခဲ့ရင် သားရေခင်းထားတဲ့ စားပွဲပေါ်မှာ အရာထင် ရစ်ရမယ်၊ အခုတော့ ကျုပ် ကြည့်လို့ ဘာမှမတွေ့ဘူး ...

“ကိုင်း... စားပွဲကြီးပေါ် ကြည့်ကြစမ်းဦးစို့၊ ရွံ့လုံးကလေး တွေ့တယ်ဆိုတာ ဘယ်မှာလဲ။ မှန်းစမ်း... အလယ်မှာ အပေါက်ကလေးနဲ့ပါလား...”

“ဟုတ်တယ်ဗျို့... လွှစာမှုန့်ကလေးတွေပဲ၊ စားပွဲကလေးမှာ သားရေစုတ်သွား တယ်ဆိုတာ ဒီဟာလား၊ ဪ... စုတ်တဲ့အရာတစ်ဖက်မှာ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်း၊ တစ်ဖက် မှာတော့ ကျယ်ပြီး အပေါက်ကလေးတောင် ဖြစ်နေပါသေးလား ...

“ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ပရော်ဖက်ဆာ၊ ဒီအမှုကလေးဟာ ကျုပ်ထင်သလောက် မကပေဘူး၊ အပုံကြီး စိတ်ဝင်စား စရာကောင်းပေတာပဲ။ ဟိုတံခါးက ဘယ်ဆီသွားတဲ့ တံခါးလဲ”

“ကျုပ် အိပ်ခန်းသွားတဲ့ တံခါးပဲ”

“ဒီလိုဖြစ်ပြီးမှ အခန်းထဲရောက်ပြီးပြီလား”

“မရောက်သေးဘူး၊ ခင်ဗျားဆီ တန်းလာခဲ့တာပဲ”

“ကျုပ် ဝင်ကြည့်စမ်းချင်တယ်ဗျာ၊ ပြစမ်းပါ၊ အမယ်... တယ်ကျယ်တဲ့ အိပ်ခန်း ကြီးပါကလား။ ခင်ဗျားတို့က ဒီအနားက စောင့်နေကြစမ်း၊ ကျုပ် ဝင်ကြည့်စမ်းမယ်။ ကြမ်းပေါ်မှာတော့ ဘာမှမတွေ့ဘူးဗျို့၊ ဒီကန့်လန့်ကာနောက်မှာ ဘာတွေရှိသလဲ၊ အဝတ်တွေချိတ်ထားတာလား။ ဒီအခန်းထဲမှာ တစ်ယောက်ယောက် ဝင်ပုန်းလို့ရှိရင် ဒီနေရာမှာ ပုန်းရမှာပဲ၊ မှန်းစမ်း”

ဦးစံရှားသည် ကန့်လန့်ကာကို လက်ဖြင့် ဖယ်ရှားသောအခါ၌ ယင်း၏ မျက်နှာ ထားမှာ တစ်စုံတစ်ခု တွေ့ရလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ဟန်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် ကန့်လန့်ကာ နောက်တွင် ကုတ်အင်္ကျီ နှစ်ထည်မှတစ်ပါး ဘာကိုမျှ မတွေ့ရချေ။ ယင်းနောက် ဦးစံရှားသည် ကန့်လန့်ကာကို ပြန်ချ၍ ကျွန်တော်တို့ဘက်သို့ လှည့်လိုက်ရာတွင်

ကြမ်းပေါ်၌ တစ်စုံတစ်ခု မြင်သည်နှင့် ကုန်း၍ကောက်ပြီးနောက် လက်ဝါးပေါ်တွင် တင်ကာ ဓာတ်မီးရောင်တွင် ဖြန့်ပြလေ၏။

ထိုအရာသည်ကား စားပွဲပေါ်တွင် တွေ့ရသည်ဆိုသော ရွှံ့လုံးကလေးနှင့် တစ်ပုံစံတည်း ဖြစ်သည့်အပြင် လွှစာမှုန့်များလည်း အလားတူစွာ ကပ်ပါလျက် ရှိလေ၏။

“ဘယ့်နှယ်လဲ ပရော်ဖက်ဆာ၊ ခင်ဗျားလူက ရှေ့ခန်းထဲမှာသာမက အိပ်ခန်း ထဲမှာတောင် ခြေရာလက်ရာ ထားခဲ့ပါကောလား”

“ဒီအထဲမှာ သူဘာဝင်လုပ်ပါလိမ့်”

“ဘာဝင်လုပ်ရမှာလဲဗျ၊ ခင်ဗျားက မထင်တဲ့တံခါးပေါက်က ဝင်လာတော့ ခင်ဗျားလူ ပြေးဖို့အချိန်မရအောင် ဖြစ်နေတာနဲ့ သူ့ပစ္စည်းသူ ကောက်မိကောက်ရာ ကောက်ယူခဲ့ပြီး ခင်ဗျားအခန်းထဲ ဝင်ပုန်းနေတာပေါ့”

“အလိုလေးဗျာ၊ ကျုပ်က မူတူးဆာမိနဲ့ ရှေ့ခန်းမှာ စကားပြောနေတုန်း၊ ဒီအကောင်က ကျုပ် အိပ်ခန်းထဲမှာ ရှိနေတယ်ပေါ့လေ။ သိမှမသိလိုက်ရလေဗျာ”

“အစစ်ပေါ့ဗျ”

“ဟုတ်တယ်ဗျို့။ အိပ်ခန်းပြတင်းပေါက်ကတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ သူ ခုန်မထွက် ဝံ့ဘူး။ ထွက်ခဲ့လို့ရှိရင် ဟိုဘက်ကျောင်းဆောင်က လူတွေမြင်ပြီး ဧကန်မှချ မသင်္ကာ စရာ ဖြစ်တော့မှာကိုး။ ဟုတ်ပြီဗျို့၊ ဒီအခန်းထဲမှာ သူပုန်းနေတာ အမှန်ပဲ ဖြစ်ရမယ်”

“ဒါထက် ဟိုကျောင်းဆောင်အပေါ်ထပ်မှာ စာမေးပွဲဝင်ဖြေမယ့် ကျောင်းသား ဘယ်နှစ်ယောက်ရှိသလဲ”

“သုံးယောက်ရှိပါတယ်”

“ခင်ဗျားပြောတဲ့ မိုဟန်လားဆိုတဲ့ ကုလားကျောင်းသားရောလား”

“ဟုတ်ပါတယ်”

“သူတို့ သုံးယောက်ထဲမှာ ဘယ်သူ့ကို ခင်ဗျား ပိုပြီး မသင်္ကာသလဲ”

(ဆိုင်းလင့်နေပြီးနောက်) “တယ်သိမ်မွေ့တဲ့အလုပ်ဗျ၊ သက်သေခံ မခိုင်လုံဘဲ မသင်္ကာရုံနဲ့ ဖွင့်ပြောဖို့ တယ်ခက်တာပဲ”

“မသင်္ကာတာကိုသာ ပြောပါလေ၊ သက်သေခံရဖို့တော့ ကျုပ်တာဝန် ထား လိုက်ပါ”

“ဒီလိုဗျ... ဒီကျောင်းသား သုံးယောက်ရဲ့ အကျင့်စာရိတ္တကို ကျုပ်သိသလောက်

အကျဉ်းချုပ် ပြောပြမယ်။ ၁ နံပါတ် ကျောင်းသားက မောင်ဘအုန်းတဲ့ဗျ။ ဘောလုံး သမားလဲဟုတ်တယ်။ ယူနီဗာစီတီ ဘုတ်ကလပ်မှာလည်း ပါတယ်။ အပြေးအခုန်မှာ ကစားမျိုးစုံမှာ ပထမဆုတွေချည်းရတဲ့ သူငယ်ပဲဗျ။ လူပုံပန်းကလည်း ထောင်ထောင် မောင်းမောင်း ခုံခုံညားညား ယောက်ျားပီသပါဘိသနဲ့။ သူ့အဖေကတော့ ဆန်စက် သုံးလေးလုံးပိုင်ရှင်ဖြစ်ပြီးမှ မြင်းကန်တာနဲ့ လိမ့်သွားတဲ့လူပေါ့လေ။ သို့သော်လည်း ဆင်ပိန်တော့ ကျွဲလောက်ဆိုတာလို သူ့သားကိုတော့ ကောလိပ်ပို့နိုင်ရှာပေးသေးပေါ့။ သူငယ်က စာလည်း ကြိုးစားပါဘိသနဲ့၊ ကြီးပွားမယ့် သူငယ်နဲ့ တူပါတယ်”

“တော်လောက်ပါပြီ၊ နံပါတ် ၂ ဆိုပါဦး”

“နံပါတ် ၂ က မိုဟန်လားပေါ့၊ ကုလားကလေးဗျ၊ ထုံးစံအတိုင်း ကုပ်ကုပ်နေ တတ်လို့ လူကဲခတ် တော်တော်ခက်တဲ့သူငယ်ဗျ။ စာဘက်ကတော့ ကြိုးစားပါတယ်၊ နို့ပေမဲ့ ပါဠိဘက်မှာတော့ ခပ်ညံ့ညံ့ပဲ။ တည်တည်ကြည်ကြည်နဲ့ စည်းစနစ်သေဝပ်တဲ့ သူငယ်တစ်ယောက်လို့ ဆိုရပေမယ်”

“နံပါတ် ၃ ကကောဗျာ”

“နံပါတ် ၃ က မောင်ကျော်စိန်တဲ့ဗျ၊ ဉာဏ်တော့ တယ်ကောင်းတယ်၊ နို့ပေမဲ့ စာ တယ်မကျက်ချင်ဘူး။ တကယ်ကြိုးစားရင်တကယ်တော်မယ့် သူငယ်တစ်ယောက် ဗျ။ သို့သော်လည်း အပျော်အပါး တော်တော်ဝါသနာ ပါပုံရတဲ့ သူငယ်ပဲ။ ဖိုးစိန်ပွဲတို့ ဘာတို့ တိတ်တိတ်ခိုးထွက်ကြည့်ကြရင် သူ့နာမည် ထိပ်ဆုံးကပဲ။ တစ်ခါက အခန်းထဲ မှာ ကိုးမီးဖဲကစားမှုနဲ့ ကံကောင်းလို့ ကျောင်းထုတ်မခံရတယ်။ ကိုင်း ... ဒါပါပဲဗျာ”

“ဒါဖြင့် ခင်ဗျားက နံပါတ် ၃ ကို ထင်သပေါ့”

“ဒီလောက်လည်း မဆိုလိုသေးဘူးလေ၊ နို့ပေမဲ့ ဒီသုံးယောက်ထဲမှာ ထင်ချင်း ထင်ရင် သူ့ကိုထင်ဖို့ နည်းလမ်းများတယ်ပေါ့လေ”

“ဒီလိုပဲထားလိုက်ပါတော့၊ ကိုင်း ဒါထက် မူတူးဆာမိ ကြည့်စမ်းရအောင်ဗျာ”

မူတူးဆာမိမှာ ၀၀တုတ်တုတ် ဗိုက်ရွဲကြီးနှင့် အသက် ၅၀ အရွယ် ကုလားလူမျိုး တစ်ယောက်ဖြစ်ရာ အခန်းထဲသို့ ဝင်လာသောအခါ ဤကိစ္စအတွက် တုန်လှုပ်ခြင်း ပြေပျောက်သေးသည့် လက္ခဏာ မရှိချေ။

“ကျုပ်တို့ စာရွက်ကိစ္စကို စုံစမ်းဖို့လာခဲ့တယ်”ဟု ဦးစံရှားက ဟိန္ဒူစတန်နီ ဘာသာဖြင့် ပြောလိုက်ရာ “အချား ဆပ်” ဟု ပြန်ပြောရှာလေ၏။

“တံခါးမှာ သော့မေ့ထားခဲ့တယ်ဆို”

“မှန်တယ် ဆပ်”

“အခန်းထဲမှာ အရေးကြီးတဲ့ စာရွက်တွေ ရှိတဲ့နေ့မှာမှ ဒီလိုဖြစ်ရတာ မထူးဆန်းဘူးလား”

“တစ်ခါတစ်ခါ ကျွန်တော် ဒီလိုပဲ မေ့တတ်ပါတယ် ဆပ်”

“အခန်းထဲကို ဘယ်အချိန်လောက် ဝင်သလဲ”

“ဆပ် လက်ဖက်ရည် သောက်တဲ့အချိန် ၃ နာရီ လောက်မှာပါ”

“ဘယ်လောက် ကြာကြာနေသလဲ”

“ဆပ် မရှိတာ တွေ့တွေ့ချင်း ပြန်ထွက်လာပါတယ်”

“စားပွဲပေါ်က စာရွက်တွေ ကြည့်မိသလား”

“မကြည့်မိပါဘူး ဆပ်”

“သော့ကို ဘယ်နှယ်ကြောင့် တန်းလန်းမေ့ထားခဲ့ရသလဲ”

“လက်တစ်ဖက်မှာ လက်ဖက်ရည်ဗန်းကိုင်ထားလို့ တစ်ခေါက်ပြန်ပြီး ယူမယ်လို့ ထားပစ်ခဲ့တာ။ နောက်တော့ လုံးလုံးသဘိမေ့သွားလို့ပါ”

“တံခါးဖွင့်လျက် ထားခဲ့သလား”

“မှန်ပါတယ် ဆပ်”

“ဒါဖြင့် အခန်းထဲက လူတစ်ယောက်ယောက် ထွက်မယ်ဆို ထွက်နိုင်တာပေါ့”

“မှန်ပါတယ် ဆပ်”

“ဆပ် ပြန်လာလို့ မင်းကိုခေါ်တော့ တုန်လှုပ်နေတယ်ဆို”

“ဒီလို တစ်ခါမှမဖြစ်ဖူးတော့ တုန်လှုပ်ပြီး မူးသွားသလိုလို ဖြစ်သွားမိပါတယ်”

“မူးသွားစတုန်းက ဘယ်နေရာမှာ ရပ်နေသလဲ”

“ဒီတံခါးနားမှာပါ”

“ဘယ်နှယ်လဲ... တယ်ထူးဆန်းပါကလား၊ မင်း မူးသွားတော့ ဟောဟို အစွန်ဆုံးက ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်ချလိုက်တယ်ဆို။ ဘယ်နှယ်ကြောင့် ဒီကုလားထိုင်သုံးလေးလုံးကိုကျော်ပြီး အဝေးကြီးက ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ သွားထိုင်ရတာလဲ”

“မပြောတတ်ဘူး ဆပ်၊ ထိုင်မိထိုင်ရာ ကျွန်တော် ထိုင်ချလိုက်တာပဲ”

“မင်းဆပ်ထွက်သွားတော့ ဒီအခန်းထဲမှာ မင်း ကျန်နေရစ်တယ်ဆို”

“ခဏကလေးပါပဲ၊ အမူးပြေပြေချင်း တံခါးပိတ်ပြီး ကျွန်တော်ထွက်သွားပါတယ်”

“ဘယ်သူ့ကို မင်းထင်မိသလဲ”

“ကျွန်တော် ဘယ်သူ့မှမထင်တတ်ပါဘူး ဆပ်။ ဒီကျောင်းကြီးထဲမှာ ဒီလို လုပ်မယ့်လူ တစ်ယောက်မှရှိမယ် မထင်ပါဘူး ဆပ်”

“ဒီအကြောင်းကို မင်း ဘယ်သူ့မှမပြောသေးဘူး ဟုတ်လား”

“မပြောပါဘူး ဆပ်”

“ဘယ်သူ့မှ မင်း မတွေ့ရသေးဘူးလား”

“မတွေ့ရပါဘူး ဆပ်”

“ကိုင်း ... တော်ပါပြီ၊ နေပါတော့၊ လာပါဦး ... ပရော်ဖက်ဆာ၊ အပြင်ထွက်ပြီး လမ်းလျှောက်ကြပါဦးစို့”

ကျွန်တော်တို့မှာ အခန်းပြင်သို့ ထွက်လာကြ၍ ကျောင်းဆောင်အပေါ်ထပ်သို့ လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ စာမေးပွဲဝင်ကြမည့် ကျောင်းသား ၃ ယောက်သည် အခန်း သုံးခန်းတွင် စာကျက်နေကြသည့် မီးရောင်များကို ပြတင်း ပေါက်မှ မြင်နိုင်ပေ၏။

“ကြည့်စမ်းဗျို့၊ တစ်ယောက်လူက အငြိမ်မနေနိုင်ပါပဲကလား၊ ဘယ်သူလဲ ဒီဟာ”

“မိုဟန်လားလေ”

မိုဟန်လားသည် အခန်းတွင်း၌ လူးလာတုံ့ပြန် စင်္ကြံလျှောက်လျက် ရှိသည်ကို ပြတင်းအပေါက်မှ မြင်ကြရလေသည်။

“သူတို့ကို တစ်ယောက်စီ ဝင်ကြည့်စမ်းချင်တယ်ဗျ၊ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား”

“အလွယ်ကလေးပဲ၊ လာလေ... ကျွန်တော် လိုက်ပို့ပေးမယ်”

“ကျုပ်နာမည်ကို မပြောနဲ့နော်၊ ကြားလား”

ကျွန်တော်တို့မှာ ပရော်ဖက်ဆာအိမ်ပေါ်မှ ဆင်းခဲ့ကြ၍ အနီးရှိ ကျောင်းဆောင် သို့ သွားပြီးလျှင် ရှေးဦးစွာ မောင်ဘအုန်း၏အခန်းသို့ ဝင်ကြလေ၏။

အရပ်မြင့်မားသော မောင်ဘအုန်းသည် ပြုံးရွှင်သော မျက်နှာထားဖြင့် ကျွန်တော်တို့အား ဧည့်ခံလေ၏။ အခန်းတွင်း၌ အရပ်ကားတစ်ကားတွင် အိမ်ပုံစံတစ်ခု ကို မြင်သည်နှင့် ဦးစံရှားသည် အလွန်စိတ်ပါဝင်စားသော အမူအရာဖြင့် ကြည့်နေပြီး နောက် ကူးယူရန် အခွင့်တောင်း၍ မောင်ဘအုန်းထံမှ ခဲတံကို ငှားလေ၏။

ကူးနေရင်း ခဲတံကျိုးသွားသည်နှင့် မောင်းချခား ရှိပါသလောဟု မေး၍ ငှားယူကာ ခဲတံချွန်လေ၏။

ထို့နောက် ကုလားကျောင်းသား မိုဟန်လား၏ အခန်းသို့ ဝင်လာကြရာ မနှစ်သက်သော မျက်နှာထားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ပြန်ထွက်သွားကြသည်ကို ဝမ်းသာ ဟန်နှင့် ကြည့်ကျန်ရစ်ခဲ့၏။ ယင်းအခန်းတွင်လည်း ဦးစံရှားသည် ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် ခဲတံနှင့် မောင်းချဓားကို ငှားသေး၏။

တတိယအခန်းသို့ ရောက်ကြသောအခါ ကျွန်တော်တို့မှာ အံ့ဩဖွယ် အခြင်းအရာနှင့် တွေ့ကြုံရ၏။ အကြောင်းကား မောင်ကျော်စိန်ဆိုသော ကျောင်းသား သည် တံခါးခေါက်သော်လည်း ဖွင့်မပေးဘဲ

“ဘယ်သူသော ဘယ်ဝါသော နားမလည်ဘူး၊ သွားကြ၊ လာမရှုပ်ကြနဲ့။ နက်ဖြန် စာမေးပွဲမို့လို့ စာကျက်နေတဲ့ အထဲမှာ သူတို့ကလာပြီး ဘာမဟုတ် ညာမဟုတ် လာရှုပ် နေကြတယ်။ သွားကြ ... မလိုချင်ဘူး၊ တိုင်ချင်တဲ့လူ တိုင်ချေ၊ ဖွင့်မပေးဘူး။ သွား... သွား... မြန်မြန်သွားကြ”

ထိုသို့ အော်ဟစ်ကာ မောင်းနှင်ထုတ်နေသောကြောင့် ပေတည်း။

“တယ်ရိုင်းတဲ့သူငယ်တစ်ယောက်ပဲ၊ ကျုပ်မှန်းမသိလို့ နဲ့တူပါတယ်။ နို့ပေမဲ့ ဒီလိုအချက်ထဲမှာတော့ မသင်္ကာစရာ သာဖြစ်နေတာပေါ့။ ဟုတ်ဖူးလားဗျ” ဟု ပရော် ဖက်ဆာက စိတ်ဆိုးသောအမူအရာနှင့် ပြောစဉ်တွင် “နေစမ်းပါဦးဗျ၊ ဒီသူငယ်အရပ်က ဘယ်လောက်မြင့်သလဲ” ဟု မဆီမဆိုင် မေးလိုက်လေ၏။

“အမှန်တော့ မပြောနိုင်ဘူးဗျ၊ မိုဟန်လားထက်တော့ မြင့်တယ်။ မောင်ဘအုန်း လောက်တော့ မမြင့်တတ်ဘူး၊ ငါးပေခြောက်လက်မလောက် ရှိလိမ့်မယ်လို့ ထင်ပါရဲ့”

“ဒါ အရေးကြီးတယ်ဗျ၊ ကိုင်း ... ပရော်ဖက်ဆာ၊ ကျုပ်တို့ ပြန်လိုက်ဦးမယ်”

ထိုအခါ ပရော်ဖက်ဆာဆမစ်မှာ အလွန်အံ့ဩလှသော မျက်နှာထားနှင့် ကြောင်တောင်ငေးလျက် ကြည့်နေလေသည်။

“ဘယ့်နှယ်လုပ်တာလဲ ဆရာကြီးရယ်၊ နက်ဖြန်ခါ စာမေးပွဲဗျ၊ ဒီလိုတန်းလန်း ကြီး ပစ်ထားခဲ့လို့ ကျုပ် ဘယ့်နှယ်လုပ်ရမှာလဲဗျ”

“အေးအေးသာနေပါ၊ နက်ဖြန်တော့ ကျုပ်လာပြီး ရှင်းလင်းပေးပါ့မယ်။ ဒီအတောအတွင်းမှာ စီမံမြဲတိုင်း စီမံပါ။ ဘာမှ ပြောင်းလားလဲလား မလုပ်ပါနဲ့”

“ကောင်းပါပြီဗျာ၊ ဒီလိုဖြင့် ...”

“တစ်ခုတော့ ခင်ဗျားစိတ်ချပါ၊ ဒီအကျဉ်းအကျပ်က လွတ်အောင် ကျုပ် စီမံပေးပါ့မယ်။ ဒီရွဲ့လုံးနဲ့ ခဲတံစကလေးတွေ ကျုပ် ယူသွားမယ်နော်။ ကိုင်း... သွား”

လိုက်ဦးမယ်... ဝှတ်နိုက်”

ကျွန်တော်သည် ကျောင်းဝင်းမှ ထွက်လာမည်အပြုတွင် အပေါ်ထပ်သို့ လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ ကုလားကျောင်းသား မိုဟန်လားမှာ စကြိုလျှောက်လျက်ပင် ရှိသေးသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏။

လမ်းခရီး၌ ဦးစံရှားက ...

“ဘယ့်နှယ်လဲ ကိုသိန်းမောင်၊ ဖဲသုံးချပ် မျက်လှည့်ပြ တာလို နေပါပြီကောဗျ။ လူသုံးယောက်ရှိတဲ့အနက် ဘယ်သူ့ကို ခင်ဗျားထင်သလဲ၊ ဆိုစမ်းဗျ” ဟု မေးလေ၏။

“၃ နံပါတ်အခန်းက ပါးစပ်သရမ်းတဲ့အကောင်ကို ထင်မိတာပဲဗျ။ နို့ပေမဲ့ ကုလားကောင်ကလေးကလည်း မသင်္ကာစရာပဲဗျ။ ဘာကြောင့် ဒီလောက် ဂနာမငြိမ်အောင် လမ်းတစ်လျှောက်တည်း လျှောက်နေရတာတဲ့လဲဗျ”

“ဒါ ဘာဆိုလဲဗျ၊ စာကျက်တဲ့အခါမှာ စကြို လျှောက်ရင်း ကျက်တဲ့လူတွေ အပုံပေါ့”

“သူ့ကြည့်ပုံ မျက်နှာထားကိုလည်း မကြိုက်လှဘူးဗျ”

“စာမေးပွဲနီးလို့ အချိန် အရေးကြီးနေတဲ့အထဲမှာ လူတွေတစ်ပြုံကြီး ဝင်လာပြီး ရှုပ်နေရင် ခင်ဗျားကော ဘယ့်နှယ်နေမလဲ။ ဒါက ဒီလောက်အရေးမကြီးပါဘူး။ ပြီးတော့ ခဲတံတို့၊ ဓားတို့ကလည်း ဘာမှပြောစရာ မရှိပေဘူး။ ကျုပ်က ဟိုငနဲကြီးကို မကျေနပ်လှဘူး။ သိပ် အစဉ်းစားရ ကျပ်တယ်”

“ဘယ်ငနဲလဲ”

“မူတူးဆာမိကြီးလေ၊ သူ့အကြံက ဘာလဲ မဆိုနိုင်ဘူးဗျ”

“ကျွန်တော့်စိတ်ထင်တော့ လူရိုးကြီး ထင်တာပဲဗျ”

“ကျုပ်လည်း ဒီလိုထင်တာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် သာခက်နေတာပေါ့၊ သို့သော် ကြည့်စမ်းဦးမယ်လေ။ အချိန်ရှိပါသေးတယ်”

နောက်တစ်နေ့နံနက်၌ ကျွန်တော်သည် အိပ်ရာမှ ထ၍ မျက်နှာသစ်လျက်ရှိစဉ် ဦးစံရှားသည် လမ်းလျှောက်ရာမှ ပြန်လာသောအနေဖြင့် တိုက်ပေါ်သို့ တက်လာပြီး လျှင်

“ကိုင်း ... လုပ်ဗျာ ကိုသိန်းမောင်၊ ပရော်ဖက်ဆာ ဆမစ်တော့ စိတ်ပူလှရော့ မယ်၊ မနက်စာတော့ တွေ့ရာကြိတ်ကြတာပေါ့” ဟု ပြောဆိုသဖြင့် နှစ်ယောက်အတူ ကျောင်းသို့ ထွက်ခဲ့ကြပြန်လေ၏။

“ဘယ့်နှယ်လဲ ဆရာကြီး၊ သတင်းကောင်းပြောဖို့များ ပါသလား” ဟု လမ်းတွင် မေးကြည့်ရာ “ပါကောင်း ပါလိမ့်မဗျ” ဟု မစိုမပို့ ပြန်ပြောလေ၏။

“ဒီကနေ့မနက် ဘာများတွေ့ခဲ့ရသလဲ”

“ကျုပ်သိချင်တာအကုန်တွေ့တာပဲ”

“နေရာကျလိုက်လေဗျာ၊ ဆိုစမ်းပါဦး”

“ကြည့်စမ်း ... ဒီဟာတွေ ဘာတွေလဲ၊ မနက်စောစော ထပြီး နှစ်နာရီလောက် လှည့်ပတ်ပြီး စုံစမ်းခဲ့ရတဲ့ အကျိုးပဲ”

ဟု ပြော၍ ဦးစံရှားသည် ရွဲ့လုံးကလေးသုံးလုံးကို လက်ဖဝါးပေါ်တွင် တင်ကာ ပြလေ၏။

“ဘယ့်နှယ်လဲ၊ မနေ့တုန်းက နှစ်လုံးတည်းပါလား”

“ဟုတ်တယ်လေ၊ ဒီကနေ့မနက် တစ်လုံးတိုးလာတယ်၊ ၃ နံပါတ် ရွဲ့လုံး တွေ့တဲ့နေရာက ၁ နံပါတ်နဲ့ ၂ နံ ပါတ် ရွဲ့လုံး လာရမယ်ဆိုရင် လွဲနိုင်ပါ့မလား။ သို့သော် သည်းခံဦးလေ၊ ဟိုကျမှ ရေရေလည်လည် နားထောင်ပေတော့”

ပရော်ဖက်ဆာ ဆမစ်မှာ နေမထိ ထိုင်မထိ ဖြစ်လျက် လည်ပင်းတစ်တောင် ပြည့်အောင် မျှော်လင့်စောင့်ဆိုင်းနေလေ၏။ ဦးစံရှားကို မြင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဆမစ်သည် အူယားဖားယားနှင့် ပြေးဆင်းလာ၍ “အောင်မယ်လေး မျှော်လိုက်ရတာဗျ၊ ဘယ့်နှယ်လဲ၊ စာမေးပွဲ လုပ်မြဲတိုင်း လုပ်ရမှာလားဗျ”

ဟု အသက်ပင် မရှူအားဘဲ မေးရှာလေ၏။

“လုပ်သာ လုပ်ပါ”

“နို့... ခိုးကြည့်တဲ့အကောင် ဘယ့်နှယ်လုပ်ပဗျာ”

“သူ ဝင်မဖြေစေရပါဘူး”

“ဘယ်သူလဲဆိုတာ ခင်ဗျား သိပြီလား”

“သိတန်ကောင်းပါရဲ့ဗျာ၊ ဒီကိစ္စကို လူသိမခံချင်ရင် ကျုပ်တို့ကိုယ်ကျုပ်တို့ ရုံးမင်းလုပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်ရလိမ့်မယ်။ ကိုင်း... ခင်ဗျားက ဟိုကထိုင်၊ ကိုသိန်းမောင်က ဒီကထိုင်၊ ကျုပ်က ဒီအလယ်ကထိုင်မယ်။ ရုံးထိုင်တရားသူကြီးတွေနဲ့ တော်တော်တူ တန်ကောင်းပါရဲ့ဗျာ။ ကိုင်း... ခင်ဗျား မူတူးဆာမိ ခေါ်စမ်းဗျ”

မူတူးဆာမိသည် အခန်းတွင်းသို့ ဝင်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရုံးမင်းဟန်နှင့် ထိုင်နေကြသော ကျွန်တော်တို့ လူတစ်စုကို မြင်သည်နှင့် အံ့အားသင့်လျက် ငေးနေ

လေ၏။

“တံခါးပိတ်လိုက်ကွယ်၊ အဲ... ကိုင်း ... မူတူးဆာမိ၊ မနေ့ကအကြောင်းကို မှန်တဲ့အတိုင်း ပြောပြစမ်း”

ထိုအခါ မူတူးဆာမိ မျက်နှာမှာ သွေးမရှိသကဲ့သို့ ဖြူဖပ်ဖြူရော် ဖြစ်သွားလေ၏။

“ကျွန်တော် အားလုံး ပြောပြီးပြီ ဆပ်”

“ဘာမှ နောက်ထပ် ပြောစရာမရှိဘူးလား”

“မရှိဘူး ဆပ်”

“ကိုင်း ... ဒါဖြင့် ငါကစပြီး လမ်းခင်းပေးရမှာပဲ၊ မနေ့က ဟိုကုလားထိုင်ပေါ်မှာ မင်းထိုင်နေတုန်းက ပစ္စည်း တစ်ခုခုကို ဖုံးဖိလိုတဲ့ ကြံရွယ်ချက်နဲ့ ထိုင်တယ် မဟုတ်လား၊ ဒီပစ္စည်းကို ပရောဖက်ဆာ မြင်သွားရင် ဥစ္စာရှင်ကို ပရော်ဖက်ဆာ သိသွားမှာစိုးလို့ မင်းက ဖုံးဖိပေးတယ်လို့ ငါဆိုတယ်။ ဘယ်နှယ်လဲ”

မူတူးဆာမိမှာ ပါးစပ်ကြီးဟလျက်၊ ဘာမျှပြန်မပြော နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေလေ၏။ ထို့နောက်မှ

“မဟုတ်ဘူး ဆပ်”

“အေးလေ၊ ငါက လမ်းခင်းပေးရုံပေးတာပဲ။ မဟုတ်ရင်လည်း ပြီးရောပေါ့။ ငါကလည်း ထင်ရှားအောင် သက်သေသာခက မပြနိုင်ပေဘူးပေါ့။ သို့သော်လည်း ပရော်ဖက်ဆာ ထွက်သွားသွားချင်း အိပ်ခန်းထဲပုန်းနေတဲ့ လူကို မင်းထုတ်လွှတ်လိုက်တယ်လို့ ငါထင်တာပဲ”

နှုတ်ခမ်းများကို လျှာဖြင့်လျက်၍ “ဘယ်သူမှ မရှိဘူး ဆပ်”

“ဟာ... ဒါကတော့ မင်း လိမ်ပြီ၊ ဒီဟာ သေသေချာချာ ငါသိတယ်။ မင်း လိမ်တာပဲ”

“ဘယ်သူမှ မရှိဘူး ဆပ်”

“မလုပ်ပါနဲ့ကွယ် မူတူးဆာမိ၊ မှန်မှန်ပြောပါကွယ်”

“မှန်မှန်ပါပဲ ဆပ်၊ ဘယ်သူမှ မရှိပါဘူး”

“ကိုင်း... ဒါဖြင့် မင်းမေးလို့ အပိုပဲ၊ ဟိုနားက ရပ်နေစမ်း၊ ကိုင်း... ပရော်ဖက်ဆာ၊ ကျေးဇူးပြုပြီး မောင်ဘအုန်းကို ခေါ်ပေးစမ်းပါ”

နောက်တစ်ခဏ၌ ဆမစ်သည် မောင်ဘအုန်းကို ခေါ်၍ အခန်းတိုင်းသို့

ဝင်လာလေ၏။ မောင်ဘအုန်းမှာ ပွင့်လင်းကြည်လင်သော မျက်နှာရှိ၍ ချစ်ခင်ဖွယ် ကောင်းလှသော သူငယ်တစ်ယောက်ဖြစ်လေရာ ဣန္ဒြေကြီးများစွာနှင့် ထိုင်နေသော ကျွန်တော်တို့လူစုကို ငေးကြည့်ရာမှ အိပ်ခန်းတံခါးဝတွင် ရပ်လျက်ရှိသော မူတူးဆာမိ ကို မြင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မျက်နှာဖြူဆွတ်သွားလေ၏။

“တံခါး တစ်ဆိတ်ပိတ်လိုက်ပါ။ အဲ... ကိုင်း မောင်ဘအုန်း၊ ဒီအခန်းထဲမှာ ကျုပ်တို့လူစုချည်းပဲ။ ပြောစရာရှိတဲ့စကားကို ဘွင်းဘွင်းကြီးသာ ပြောပေတော့။ ဒီပြင် လူပေါက်ကြားမှာ ဘာမှစိုးရိမ်ဖို့ မရှိဘူး၊ ကျုပ် တစ်ခုမေးပါရစေ မောင်ရယ်။ မောင့်လို စိတ်နေသဘောထား ကြီးမြင့်တဲ့လူတစ်ယောက်က မနေ့တုန်းက အပြုအမူမျိုးကို ဘယ် အကြောင်းကြောင့် ပြုကျင့်မိပါသလဲ မောင်”

ထိုအခါ မောင်ဘအုန်းသည် နောက်သို့ ခြေတစ်လှမ်းမျှ ယိမ်းယိုင်သွားပြီးလျှင် မူတူးဆာမိအား အပြစ်တင်လိုသော မျက်နှာထားမျိုးဖြင့် လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ-

“မဟုတ်ဘူး ချွတ်တားဆပ်၊ ကျွန်တော် တစ်ခွန်းမှ မပြောဘူး ချွတ်တားဆပ်” ဟု မူတူးဆာမိက ကယောင်ကတမ်း ပြောရှာလေ၏။

“အေး ... ဟုတ်တယ်၊ ခုနက မပြောဘူး၊ အခု မင်း ပြောလိုက်ပြီးပြီ။ ကိုင်း... မောင်ဘအုန်း မူတူးဆာမိ ပြောလိုက်ပြီးတဲ့နောက် ဖုံးကွယ်နေလို့ အလကားပါပဲ။ ဒီတော့ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ဖွင့်ဟပြောခြင်းဟာ အားလုံးအတွက် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါ လိမ့်မယ်”

ထိုအခါ မောင်ဘအုန်းသည် လည်မျိုအစ်သည့်အနေဖြင့် လည်ပင်းကို တစ်ချက်ကိုင်လိုက်ပြီးနောက် လက်ဝါးနှစ်ဖက်ဖြင့် မျက်နှာကိုအုပ်ကာ တစ်ရှိုက် နှစ်ရှိုက် ရှိုက်လျက် ရှိလေ၏။

“တော်ပါလေ၊ မမှားသောရှေ့နေ မသေသောဆေးသမား မရှိဘူးတဲ့။ ကိုင်း... ဒါဖြင့် မောင့်ကိုယ်တိုင် ဖွင့်ပြောရမှာခက်ရင် ကျုပ်က ပရော်ဖက်ဆာကို ပြောပြမယ်။ မှားတဲ့နေရာမှာ မောင်က ထောက်ပေးတာပေါ့ ဟုတ်စ။ ကိုင်း နားထောင်၊ ဒီလိုဗျ ပရော်ဖက်ဆာဆမစ်၊ ဒီအခန်းထဲမှာ မေးခွန်းစာရွက်တွေရှိကြောင်း ဘယ်သူမှ မသိနိုင် ဘူးလို့ ခင်ဗျားပြောကတည်းက ကျုပ် စဉ်းစားမိတယ်။ ပုံနှိပ်တိုက်က လူတော့ မဟုတ် နိုင်ဘူး။ သူတို့ကြည့်ချင် သူတို့တိုက်ထဲမှာ ကြည့်နိုင်တာပေါ့။ မိုဟန်လားကိုလည်း ကျုပ် ဖယ်ထားလိုက်တယ်၊ မေးခွန်းစာရွက်တွေဟာ အလိပ်လိုက် တင်ထားလို့ရှိရင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ သူသိနိုင်စရာ မရှိဘူး။ ဒီပြင်တစ်ချက်ကလည်း မေးခွန်းစာရွက်တွေရှိ

တဲ့နေ့မှာမှ ခင်ဗျားအခန်းထဲကို လူတစ်ယောက်ယောက် အမှတ်မထင် ဝင်လာတယ်လို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အခန်းထဲ ဝင်လာတဲ့လူဟာ စာရွက်တွေရှိကြောင်းကို မဝင်မီကတည်းက သိထားနှင့်ရမယ်။ သို့သော် ဘယ်နည်းနဲ့ သိသလဲတဲ့”

“ဟုတ်ကဲ့ ... ဘယ်နည်းနဲ့သိသလဲဗျ”

“ဒီအခန်းကို ကျုပ် ရောက်ရောက်ချင်း အထဲမဝင်မီ ပြတင်းပေါက်က ရှေးဦးစွာ ကြည့်လိုက်တယ်။ ဘာကြောင့်ကြည့်သလဲဆိုတော့ ပြတင်းပေါက်ကနေပြီး အခန်းတွင်းကို မြင်နိုင်ဖို့ဟာ ဘယ်လောက်အရပ်မြင့်ဖို့ လိုသလဲလို့ ကျုပ်သိလိုလို့ ကြည်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ကျုပ်အရပ်ဟာ ၅ ပေ ၉ လက်မခွဲရှိတယ်။ ဒါတောင် ခြေဖျားထောက်ကြည့်မှ မြင်ရတယ်။ ဒီတော့ ဒီလူဟာ အနည်းဆုံး ၅ ပေ ၉ လက်မ ရှိရမယ်။ မြန်မာထဲမှာ ဒီအရပ်ဟာ တော်တော်မြင့်တဲ့အရပ်ဗျ။ ဒီတော့ ခင်ဗျားကျောင်းသားထဲက ဒီလိုအရပ် မြင့်မြင့်လူကို တွေ့ရင်”

“ဟုတ်ပါပေဗျာ၊ သူ့ကို စောင့်ကြည့်ဖို့လိုတယ် ဟုတ်စ”

“ဒို့နောက် အခန်းထဲရောက်တော့ စားပွဲကလေးမှာ တွေ့တဲ့ အခြင်းအရာ အကြောင်း ကျုပ်ပြောပြတယ် ဟုတ်လား။ အလယ်က စားပွဲကြီးအကြောင်း ကျုပ် စုံစမ်းနေတုန်း ခင်ဗျားက မောင်ဘအုန်းဟာ အခုန်အလွှား ကျင်လည်တယ် ပြောလို့ ဗြုန်းဆို ကျုပ်အကြံတစ်ခု ပြေးပြီးရတယ်။ ဒီအကြံအတိုင်း ဆက်လက်ပြီး ကျုပ် စုံစမ်းတော့တာပဲ”

“ဆိုပါဦးဗျ”

“ဒီသူငယ်က တစ်ညနေလုံး အခုန်အလွှားကျင့်ပြီးနေ ဟန်တူတယ်။ ခုန်တဲ့အခါမှာ စီးတဲ့ဖိနပ်ဟာ ခွာအောက်မှာ သံချွန်ကလေးတွေပါတယ် ဟုတ်လား။ ဒါနဲ့ ဖိနပ်ချွတ်ပြီး ကိုင်ပြန်လာတော့ ပြတင်းပေါက်ကနေပြီး အခန်းထဲလှမ်း ကြည့်လိုက် ရာမှာ စားပွဲပေါ် စာရွက်တွေဖြန့်ခင်းထားတာ မြင်ရော၊ မြင်တော့ မေးခွန်းစာရွက် တွေပဲလို့ တွေးမိဟန်ရှိတယ်။ ဒီလိုတွေးမိတဲ့အခါမှာ အခန်းတံခါးသော့တန်းလန်းနဲ့ မြင်ပြန်တော့ စိတ်ကူးပေါက်သွားဟန် ရှိပါရဲ့။ တကယ်လို့ မိသွားလို့ရှိရင်လည်း မေးစရာတစ်ခုရှိလို့ ဝင်လာတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပေးနိုင်စရာ နည်းလမ်းကလည်း ရှိတာ ကိုး။ ဒါနဲ့ အခန်းထဲဝင်ကြည့်တော့ သူဆင်တဲ့အတိုင်း မေးခွန်းစာရွက်တွေ ဖြစ်နေ ပါရော။ ဒီတော့ ဘာမှမပြောနဲ့ ဖိနပ်ကို စားပွဲပေါ်တင်ပြီး ကူးဖို့ပြင်ဆင်တော့တာပဲကိုး။ ဒါထက် ဟိုဘက်က ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ တင်ထားလိုက်တာက ဘာလဲ မောင်ဘအုန်း”

“ကက်ဦးထုပ်ကလေးခင်ဗျ”

ထိုအခါ ဦးစံရှားသည် ‘ဘယ့်နှယ်ရှိစ’ဟူသော မျက်နှာထားမျိုးနှင့် မူတူးဆာမိအား လှမ်း၍ကြည့်လိုက် သေး၏။ ထို့နောက်မှ

“ဦးထုပ်ကို ကုလားထိုင်ပေါ် ပစ်တင်လိုက်ပြီး မေးခွန်းစာရွက်တွေကို တစ်ရွက်စီ ယူပြီး စားပွဲကလေးပေါ် တင်ကူးတော့တာကိုး၊ စားပွဲကလေးမှာ ထိုင်ကူးတာက လင်းလည်း လင်းလို့ မတော်တဆ ပရော်ဖက်ဆာပြန်လာရင်လည်း ဒီနေရာက မြင်နိုင်လို့ ဟာကိုး။ နို့ပေမဲ့ ပရော်ဖက်ဆာက သူထင်တဲ့လမ်းကမပြန်ဘဲ နံသားတံခါးဘက်က ပြန်လာတော့ သူ့ခမျာမှာ ပြေးဖို့အချိန်မရအောင် ဖြစ်သွားတော့တာကိုး။ တစ်ရွက်ကူးပြီး လို့ ကြမ်းပေါ်ပစ်ချပြီး နှစ်နံပါတ်စာရွက်ကို ကူးနေတုန်း”

ထိုစကားမဆုံးမီ ကျွန်တော်က “ခဲတံ ကျိုးပါသေးကောဗျ”ဟု ဝင်ထောက်လိုက်ရာ “ဪ ... ဟုတ်ပေသား၊ တော်တယ်ဗျို့ ကိုသိန်းမောင်။ ခဲတံကျိုးလို့ မောင်းချဓားနဲ့ ထုတ်ချွန်ရပေသေးတာကပဲ။ ဒါနဲ့ ပရော်ဖက်ဆာက မထင်တဲ့ လမ်းက ပြန်လာလို့ စာရွက်တွေကိုလည်း ပြန်ထားဖို့ အချိန်မရ၊ ဦးထုပ်ကိုလည်း သတိမရနိုင်တော့ဘဲ စားပွဲပေါ်က ဖိနပ်ကို ဆွဲယူပြီး အိပ်ခန်းဆီ ပြေးရရှာတော့တာကိုး။ သားရေမှာ သံချွန်ခြစ်မိလို့ ထင်နေရစ်တဲ့ အစင်းရာကြီးကို ကြည့်တာနဲ့ အိပ်ခန်းဘက် ဆွဲယူပြေးတယ်ဆိုတာ သိနိုင်လောက်ပါရဲ့။ သံချွန်မှာ ကပ်ပါတဲ့ ရွှံ့လုံးက စားပွဲပေါ်မှာ တစ်လုံး၊ အိပ်ခန်းထဲမှာတစ်လုံး ကျွတ်ကျကျန်ရစ်တယ်။ ဒီကနေ့မနက် စောစောထပြီး ကျောင်းသားတွေ အခုန်ကျင့်တဲ့နေရာကို လမ်းလျှောက်ရင်း လာကြည့်တော့ ဒီရွှံ့လုံးကလေးမျိုးတွေ ကျွတ်ကျနေတာနဲ့ ဟောဒီမှာ နမူနာတစ်လုံးတောင် ကောက် ယူလာခဲ့သေးတယ်။ ကိုင်း ... ဘယ့်နှယ်လဲ မောင်ဘအုန်း၊ ကျုပ်ပြောတဲ့အတိုင်း ဟုတ်ပါစ”

“ဟုတ်ပါတယ် ခင်ဗျ”

“ဒါဖြင့် ဒါပဲလား မောင်ရယ်၊ ဘာမှ ဖြည့်စွက်စရာ မရှိတော့ဘူးလား”

“ရှိပါတယ်ခင်ဗျ၊ ကျွန်တော် ဒီကနေ့မနက် စောစောကြီး ရေးထားတဲ့ စာတစ်စောင် ယူလာခဲ့ပါတယ်။ ဒီစာကို ဖတ်ကြည့်ပါတော့။ ဆပ်ကောင်းမှာ အင်စပိတ်တော် အလုပ်ကို ကျွန်တော် လျှောက်ထားတာကြောင့် ပြန်စာရလို့မို့ စာမေးပွဲ မဝင်တော့ဘူးလို့ ကျွန်တော် ဆုံးဖြတ်ပြီးပါပြီ။ သူခိုးမိလို့ မဟုတ်ပါဘူး။ မပေါ်ခင်ကတည်းက ကျွန်တော် ရေးထားတဲ့စာပါခင်ဗျ၊ ဖတ်ကြည့်ပါတော့”

ပရော်ဖက်ဆာလည်း မောင်ဘအုန်း၏လက်ကိုကိုင် ဆွဲယမ်းခါလျက်

“ကောင်းပါလေ့မောင်ရယ်၊ ဝမ်းသာလိုက်တာ” ဟု အလုံးကျတော့လေသံဖြင့် ပြောလေ၏။

“သို့သော် ကျွန်တော့်ကို ကောင်းရာကောင်းကြောင်း နည်းလမ်းညွှန်ကြားပေးတာက ဟောဟိုက မူတူးဆာမိပါပဲ ခင်ဗျ”

“ဟုတ်လား ကျုပ်လည်း ထင်သားပဲ၊ ကိုင်း ... မူတူးဆာမိ မောင်ဘအုန်းကို အိပ်ခန်းထဲက ဖွင့်ထုတ်ပေးလိုက်တာ မင်းတဲ့။ ဒီတော့ ဘယ်လိုအချိတ်အဆက်ရှိလို့ သူ့အတွက် မင်း ဆောင်ရွက်ပေးတယ်ဆိုတာ ငါတို့ကို ပြောပြစမ်း”

“ဒီလိုပါ ဆပ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ ဆယ်နှစ်ကျော်လောက်က ဘအုန်းဆပ်ရဲ့အဖေ သူဌေးကြီး ဦးဘကျော်ဆီမှာ ကျွန်တော် အစေခံလုပ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို တစ်အိမ်လုံးက အားကြီးချစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကလည်း တစ်အိမ်လုံးကို အားကြီးချစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဘင်္ဂလားကရောက်တော့ မြန်မာပြည်မှာ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်မှ မရှိဘူး။ ဦးဘကျော်ဆပ်က ကျွန်တော့်ကို အားကြီးသနားလို့ အားကြီးကူညီပါတယ်။ ဘအုန်းဆပ်ရယ်၊ သူ့နှမ ခင်ခင်ကြီးရယ် ကျွန်တော့်လက်ပေါ်မှာ ကြီးပါတယ်။ ဒီနောက် ဦးဘကျော် ဆပ် စက်တွေဘာတွေရောင်းကုန်လို့ ဆင်းရဲသွားတော့မှ ကျွန်တော် သူတို့အိမ်က ထွက်လာရပြီး ဒီက ဆမစ်သခင်ဆီမှာ ကျွန်တော် အလုပ်လုပ်ရပါတယ်။ ဟိုနေ့က ဆမစ်သခင်ခေါ်လို့ အခန်းထဲကို ကျွန်တော်ဝင်လာတော့ ကက်ဦးထုပ်ကို ကျွန်တော်မြင်ပါတယ်။ ဒီဦးထုပ်ကို ဆမစ်သခင်မြင်ရင် ဘအုန်းဆပ် ဦးထုပ်ပဲလို့ သိသွားပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော် မူးချင်ယောင်ဆောင်ပြီး ကုလားထိုင်ပေါ် ထိုင်ချလိုက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်သားလိုချစ်တဲ့ ဘအုန်းဆပ်ကို ကယ်ဆယ်တဲ့အတွက် ကျွန်တော့်ကို အပြစ်ပေးရင် ကျွန်တော် ခံဖို့အသင့်ရှိပါတယ်”

“ဘယ့်နှယ်လဲ ပရော်ဖက်ဆာ”

“ဟာ ... အပြစ်မပေးထိုက်ပါပေဘူး၊ ကျေးဇူးရှင်ဆို ပေတာကိုး”

“ကိုင်း ... ဒါဖြင့် လာဗျာ ကိုသိန်းမောင်၊ ကျုပ်တို့ အလုပ်ပြီးပြီ၊ ထမင်းလည်း ဆာလှပါပြီဗျာ”

ဤဝတ္ထုကို ၁၉၃၆၊ ဒေါ်အေးသင်နှင့်သားများတိုက်ထုတ် စုံထောက်မောင်စံရှား ဒုတိယအုပ်တွင် ‘မေးခွန်းပုစ္ဆာ’အမည်ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ၁၉၁၉၊ နိုဝင်ဘာလထုတ် သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ (၃)၊ အမှတ် (၁)တွင် ‘စာမေးပွဲမေးခွန်းစာရွက်များပျောက်ဆုံးမှု’ အမည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြန်မာပြည်မူ အတွဲ (၂)နှင့် နှလုံးလှမှု အတွဲ (၁)တို့တွင် ‘မေးခွန်းပုစ္ဆာ’အမည်ဖြင့်လည်းကောင်း တွေ့ရှိရသည်။

THE ADVENTURE OF THE THREE STUDENTS

IT WAS in the year '95 that a combination of events, into which I need not enter, caused Mr. Sherlock Holmes and myself to spend some weeks in one of our great University towns, and it was during this time that the small but instructive adventure which I am about to relate befell us. It will be obvious that any details which would help the reader to exactly identify the college or the criminal would be injudicious and offensive. So painful a scandal may well be allowed to die out. With due discretion the incident itself may, however, be described, since it serves to illustrate some of those qualities for which my friend was remarkable. I will endeavour in my statement to avoid such terms as would serve to limit the events to any particular place, or give a clue as to the people concerned.

We were residing at the time in furnished lodgings close to a library where Sherlock Holmes was pursuing some laborious researches in early English charters—researches which led to results so striking that they may be the subject of one of my future narratives. Here it was that one evening we received a visit from an acquaintance, Mr. Hilton Soames, tutor and lecturer at the College of St. Luke's. Mr. Soames was a tall, spare man, of a nervous and excitable temperament. I had always known him to be restless in his manner, but on this particular occasion he was in

such a state of uncontrollable agitation that it was clear something very unusual had occurred.

"I trust, Mr. Holmes, that you can spare me a few hours of your valuable time. We have had a very painful incident at St. Luke's, and really, but for the happy chance of your being in the town, I should have been at a loss what to do."

"I am very busy just now, and I desire no distractions," my friend answered. "I should much prefer that you called in the aid of the police."

"No, no, my dear sir: such a course is utterly impossible. When once the law is evoked it cannot be stayed again, and this is just one of those cases where, for the credit of the college, it is most essential to avoid scandal. Your discretion is as well known as your powers, and you are the one man in the world who can help me. I beg you, Mr. Holmes, to do what you can."

My friend's temper had not improved since he had been deprived of the congenial surroundings of Baker Street. Without his scrap-books, his chemicals, and his homely untidiness, he was an uncomfortable man. He shrugged his shoulders in ungracious acquiescence, while our visitor in hurried words and with much excitable gesticulation poured forth his story.

"I must explain to you, Mr. Holmes, that tomorrow is the first day of the examination for the Fortescue Scholarship. I am one of the examiners. My subject is Greek, and the first of the papers consists of a large passage of Greek translation which the candidate has not seen. This passage is printed on the examination paper, and it would naturally be an immense advantage if the candidate could prepare it in advance. For this reason great care is taken to keep the paper secret.

"To-day about three o'clock the proofs of this paper arrived from the printers. The exercise consists of half a chapter of Thucydides. I had to read it over carefully, as the text must be absolutely correct. At four-thirty my task was not yet completed. I had, however, promised to take tea in a friend's rooms, so I left the proof upon my desk. I was absent rather more than an hour.

"You are aware, Mr. Holmes, that our college doors are double—a green baize one within and a heavy oak one without. As I approached my outer door I was amazed to see a key in it. For an instant I imagined that

I had left my own there, but on feeling in my pocket I found that it was all right. The only duplicate which existed, so far as I knew, was that which belonged to my servant, Bannister, a man who has looked after my room for ten years, and whose honesty is absolutely above suspicion. I found that the key was indeed his, that he had entered my room to know if I wanted tea, and that he had very carelessly left the key in the door when he came out. His visit to my room must have been within a very few minutes of my leaving it. His forgetfulness about the key would have mattered little upon any other occasion, but on this one day it has produced the most deplorable consequences.

"The moment I looked at my table I was aware that someone had rummaged among my papers. The proof was in three long slips. I had left them all together. Now, I found that one of them was lying on the floor, one was on the side table near the window, and the third was where I had left it."

Holmes stirred for the first time.

"The first page on the floor, the second in the window, the third where you left it," said he.

"Exactly, Mr. Holmes. You amaze me. How could you possibly know that?"

"Pray continue your very interesting statement."

"For an instant I imagined that Bannister had taken the unpardonable liberty of examining my papers. He denied it, however, with the utmost earnestness, and I am convinced that he was speaking the truth. The alternative was that someone passing had observed the key in the door, had known that I was out, and had entered to look at the papers. A large sum of money is at stake, for the scholarship is a very valuable one, and an unscrupulous man might very well run a risk in order to gain an advantage over his fellows.

"Bannister was very much upset by the incident. He had nearly fainted when we found that the papers had undoubtedly been tampered with. I gave him a little brandy and left him collapsed in a chair while I made a most careful examination of the room. I soon saw that the intruder had left other traces of his presence besides the rumpled papers. On the table in the window were several shreds from a pencil which had been sharpened. A broken tip of lead was lying there also. Evidently the rascal

had copied the paper in a great hurry, had broken his pencil, and had been compelled to put a fresh point to it."

"Excellent!" said Holmes, who was recovering his good-humour as his attention became more engrossed by the case. "Fortune has been your friend."

"This was not all. I have a new writing-table with a fine surface of red leather. I am prepared to swear, and so is Bannister, that it was smooth and unstained. Now I found a clean cut in it about three inches long—not a mere scratch, but a positive cut. Not only this, but on the table I found a small ball of black dough, or clay, with specks of something which looks like sawdust in it. I am convinced that these marks were left by the man who rifled the papers. There were no footmarks and no other evidence as to his identity. I was at my wits' ends, when suddenly the happy thought occurred to me that you were in the town, and I came straight round to put the matter into your hands. Do help me, Mr. Holmes! You see my dilemma. Either I must find the man or else the examination must be postponed until fresh papers are prepared, and since this cannot be done without explanation there will ensue a hideous scandal, which will throw a cloud not only on the college, but on the University. Above all things I desire to settle the matter quietly and discreetly."

"I shall be happy to look into it and to give you such advice as I can," said Holmes, rising and putting on his overcoat. "The case is not entirely devoid of interest. Had anyone visited you in your room after the papers came to you?"

"Yes; young Daulat Ras, an Indian student who lives on the same stair, came in to ask me some particulars about the examination."

"For which he was entered?"

"Yes."

"And the papers were on your table?"

"To the best of my belief they were rolled up."

"But might be recognised as proofs?"

"Possibly."

"No one else in your room?"

"No."

"Did anyone know that these proofs would be there?"

"No one save the printer."

"Did this man Bannister know?"

"No, certainly not. No one knew."

"Where is Bannister now?"

"He was very ill, poor fellow. I left him collapsed in the chair. I was in such a hurry to come to you."

"You left your door open?"

"I locked up the papers first."

"Then it amounts to this, Mr. Soames, that unless the Indian student recognised the roll as being proofs, the man who tampered with them came upon them accidentally without knowing that they were there."

"So it seems to me."

Holmes gave an enigmatic smile.

"Well," said he, "let us go round. Not one of your cases, Watson—mental, not physical. All right; come if you want to. Now, Mr. Soames—at your disposal!"

The sitting-room of our client opened by a long, low, latticed window on to the ancient lichen-tinted court of the old college. A Gothic arched door led to a worn stone staircase. On the ground floor was the tutor's room. Above were three students, one on each story. It was already twilight when we reached the scene of our problem. Holmes halted and looked earnestly at the window. Then he approached it, and, standing on tiptoe with his neck craned, he looked into the room.

"He must have entered through the door. There is no opening except the one pane," said our learned guide.

"Dear me!" said Holmes, and he smiled in a singular way as he glanced at our companion. "Well, if there is nothing to be learned here we had best go inside."

The lecturer unlocked the outer door and ushered us into his room. We stood at the entrance while Holmes made an examination of the carpet.

"I am afraid there are no signs here," said he. "One could hardly hope for any upon so dry a day. Your servant seems to have quite recovered. You left him in a chair, you say; which chair?"

"By the window there."

"I see. Near this little table. You can come in now. I have finished with the carpet. Let us take the little table first. Of course, what has

happened is very clear. The man entered and took the papers, sheet by sheet, from the central table. He carried them over to the window table, because from there he could see if you came across the courtyard, and so could effect an escape."

"As a matter of fact he could not," said Soames, "for I entered by the side door."

"Ah, that's good! Well, anyhow, that was in his mind. Let me see the three strips. No finger impressions—no! Well, he carried over this one first and he copied it. How long would it take him to do that, using every possible contraction? A quarter of an hour, not less. Then he tossed it down and seized the next. He was in the midst of that when your return caused him to make a very hurried retreat—*very* hurried, since he had not time to replace the papers which would tell you that he had been there. You were not aware of any hurrying feet on the stair as you entered the outer door?"

"No, I can't say I was."

"Well, he wrote so furiously that he broke his pencil, and had, as you observe, to sharpen it again. This is of interest, Watson. The pencil was not an ordinary one. It was above the usual size, with a soft lead; the outer colour was dark blue, the maker's name was printed in silver lettering, and the piece remaining is only about an inch and a half long. Look for such a pencil, Mr. Soames, and you have got your man. When I add that he possesses a large and very blunt knife, you have an additional aid."

Mr. Soames was somewhat overwhelmed by this flood of information. "I can follow the other points," said he, "but really, in this matter of the length—"

Holmes held out a small chip with the letters NN and a space of clear wood after them.

"You see?"

"No, I fear that even now—"

"Watson, I have always done you an injustice. There are others. What could this NN be? It is at the end of a word. You are aware that Johann Faber is the most common maker's name. Is it not clear that there is just as much of the pencil left as usually follows the Johann?" He held the small table sideways to the electric light. "I was hoping that if the paper on which he wrote was thin some trace of it might come through

upon this polished surface. No, I see nothing. I don't think there is anything more to be learned here. Now for the central table. This small pellet is, I presume, the black, doughy mass you spoke of. Roughly pyramidal in shape and hollowed out, I perceive. As you say, there appear to be grains of sawdust in it. Dear me, this is very interesting. And the cut—a positive tear, I see. It began with a thin scratch and ended in a jagged hole. I am much indebted to you for directing my attention to this case, Mr. Soames. Where does that door lead to?"

"To my bedroom."

"Have you been in it since your adventure?"

"No; I came straight away for you."

"I should like to have a glance round. What a charming, old-fashioned room! Perhaps you will kindly wait a minute until I have examined the floor. No, I see nothing. What about this curtain? You hang your clothes behind it. If anyone were forced to conceal himself in this room he must do it there, since the bed is too low and the wardrobe too shallow. No one there, I suppose?"

As Holmes drew the curtain I was aware, from some little rigidity and alertness of his attitude, that he was prepared for an emergency. As a matter of fact the drawn curtain disclosed nothing but three or four suits of clothes hanging from a line of pegs. Holmes turned away and stooped suddenly to the floor.

"Halloa! What's this?" said he.

It was a small pyramid of black, putty-like stuff, exactly like the one upon the table of the study. Holmes held it out on his open palm in the glare of the electric light.

"Your visitor seems to have left traces in your bedroom as well as in your sitting-room, Mr. Soames."

"What could he have wanted there?"

"I think it is clear enough. You came back by an unexpected way, and so he had no warning until you were at the very door. What could he do? He caught up everything which would betray him and he rushed into your bedroom to conceal himself."

"Good gracious, Mr. Holmes, do you mean to tell me that all the time I was talking to Bannister in this room we had the man prisoner if we had only known it?"

"So I read it."

"Surely there is another alternative, Mr. Holmes. I don't know whether you observed my bedroom window?"

"Lattice-paned, lead framework, three separate windows, one swinging on hinge and large enough to admit a man."

"Exactly. And it looks out on an angle of the courtyard so as to be partly invisible. The man might have effected his entrance there, left traces as he passed through the bedroom, and, finally, finding the door open have escaped that way."

Holmes shook his head impatiently.

"Let us be practical," said he. "I understand you to say that there are three students who use this stair and are in the habit of passing your door?"

"Yes, there are."

"And they are all in for this examination?"

"Yes."

"Have you any reason to suspect any one of them more than the others?"

Soames hesitated.

"It is a very delicate question," said he. "One hardly likes to throw suspicion where there are no proofs."

"Let us hear the suspicions. I will look after the proofs."

"I will tell you, then, in a few words the character of the three men who inhabit these rooms. The lower of the three is Gilchrist, a fine scholar and athlete; plays in the Rugby team and the cricket team for the college, and got his Blue for the hurdles and the long jump. He is a fine, manly fellow. His father was the notorious Sir Jabez Gilchrist, who ruined himself on the turf. My scholar has been left very poor, but he is hard-working and industrious. He will do well.

"The second floor is inhabited by Daulat Ras, the Indian. He is a quiet, inscrutable fellow, as most of those Indians are. He is well up in his work, though his Greek is his weak subject. He is steady and methodical.

"The top floor belongs to Miles McLaren. He is a brilliant fellow when he chooses to work—one of the brightest intellects of the University, but he is wayward, dissipated, and unprincipled. He was nearly expelled over a card scandal in his first year. He has been idling all this term, and

he must look forward with dread to the examination."

"Then it is he whom you suspect?"

"I dare not go so far as that. But of the three he is perhaps the least unlikely."

"Exactly. Now, Mr. Soames, let us have a look at your servant, Bannister."

He was a little, white-faced, clean-shaven, grizzly-haired fellow of fifty. He was still suffering from this sudden disturbance of the quiet routine of his life. His plump face was twitching with his nervousness, and his fingers could not keep still.

"We are investigating this unhappy business, Bannister," said his master.

"Yes, sir."

"I understand," said Holmes, "that you left your key in the door?"

"Yes, sir."

"Was it not very extraordinary that you should do this on the very day when there were these papers inside?"

"It was most unfortunate, sir. But I have occasionally done the same thing at other times."

"When did you enter the room?" "It was about half-past four. That is Mr.

Soames's tea time."

"How long did you stay?"

"When I saw that he was absent I withdrew at once."

"Did you look at these papers on the table?"

"No, sir; certainly not."

"How came you to leave the key in the door?"

"I had the tea-tray in my hand. I thought I would come back for the key. Then I forgot."

"Has the outer door a spring lock?"

"No, sir."

"Then it was open all the time?"

"Yes, sir."

"Anyone in the room could get out?"

"Yes, sir."

"When Mr. Soames returned and called for you, you were very

much disturbed?"

"Yes, sir. Such a thing has never happened during the many years that I have been here. I nearly fainted, sir."

"So I understand. Where were you when you began to feel bad?"

"Where was I, sir? Why, here, near the door."

"That is singular, because you sat down in that chair over yonder near the corner. Why did you pass these other chairs?"

"I don't know, sir. It didn't matter to me where I sat."

"I really don't think he knew much about it, Mr. Holmes. He was looking very bad—quite ghastly."

"You stayed here when your master left?"

"Only for a minute or so. Then I locked the door and went to my room."

"Whom do you suspect?"

"Oh, I would not venture to say, sir. I don't believe there is any gentleman in this University who is capable of profiting by such an action. No, sir, I'll not believe it."

"Thank you; that will do," said Holmes. "Oh, one more word. You have not mentioned to any of the three gentlemen whom you attend that anything is amiss?"

"No, sir; not a word."

"You haven't seen any of them?"

"No, sir."

"Very good. Now, Mr. Soames, we will take a walk in the quadrangle, if you please."

Three yellow squares of light shone above us in the gathering gloom.

"Your three birds are all in their nests," said Holmes, looking up. "Halloa! What's that? One of them seems restless enough."

It was the Indian, whose dark silhouette appeared suddenly upon his blind. He was pacing swiftly up and down his room.

"I should like to have a peep at each of them," said Holmes. "Is it possible?"

"No difficulty in the world," Soames answered. "This set of rooms is quite the oldest in the college, and it is not unusual for visitors to go over them. Come along, and I will personally conduct you."

"No names, please!" said Holmes, as we knocked at Gilchrist's

door. A tall, flaxen-haired, slim young fellow opened it, and made us welcome when he understood our errand. There were some really curious pieces of mediaeval domestic architecture within. Holmes was so charmed with one of them that he insisted on drawing it on his note-book, broke his pencil, had to borrow one from our host, and finally borrowed a knife to sharpen his own. The same curious accident happened to him in the rooms of the Indian—a silent, little, hook-nosed fellow, who eyed us askance and was obviously glad when Holmes's architectural studies had come to an end. I could not see that in either case Holmes had come upon the clue for which he was searching. Only at the third did our visit prove abortive. The outer door would not open to our knock, and nothing more substantial than a torrent of bad language came from behind it. "I don't care who you are. You can go to blazes!" roared the angry voice. "To-morrow's the exam, and I won't be drawn by anyone."

"A rude fellow," said our guide, flushing with anger as we withdrew down the stair. "Of course, he did not realize that it was I who was knocking, but none the less his conduct was very uncourteous, and, indeed, under the circumstances rather suspicious."

Holmes's response was a curious one.

"Can you tell me his exact height?" he asked.

"Really, Mr. Holmes, I cannot undertake to say. He is taller than the Indian, not so tall as Gilchrist. I suppose five foot six would be about it."

"That is very important," said Holmes. "And now, Mr. Soames, I wish you good-night."

Our guide cried aloud in his astonishment and dismay. "Good gracious, Mr. Holmes, you are surely not going to leave me in this abrupt fashion! You don't seem to realize the position. To-morrow is the examination. I must take some definite action to-night. I cannot allow the examination to be held if one of the papers has been tampered with. The situation must be faced."

"You must leave it as it is. I shall drop round early to-morrow morning and chat the matter over. It is possible that I may be in a position then to indicate some course of action. Meanwhile you change nothing—nothing at all."

"Very good, Mr. Holmes."

"You can be perfectly easy in your mind. We shall certainly find some way out of your difficulties. I will take the black clay with me, also the pencil cuttings. Good-bye."

When we were out in the darkness of the quadrangle we again looked up at the windows. The Indian still paced his room. The others were invisible.

"Well, Watson, what do you think of it?" Holmes asked, as we came out into the main street. "Quite a little parlour game—sort of three-card trick, is it not? There are your three men. It must be one of them. You take your choice. Which is yours?"

"The foul-mouthed fellow at the top. He is the one with the worst record. And yet that Indian was a sly fellow also. Why should he be pacing his room all the time?"

"There is nothing in that. Many men do it when they are trying to learn anything by heart."

"He looked at us in a queer way."

"So would you if a flock of strangers came in on you when you were preparing for an examination next day, and every moment was of value. No, I see nothing in that. Pencils, too, and knives—all was satisfactory. But that fellow *does* puzzle me."

"Who?"

"Why, Bannister, the servant. What's his game in the matter?"

"He impressed me as being a perfectly honest man."

"So he did me. That's the puzzling part. Why should a perfectly honest man—well, well, here's a large stationer's. We shall begin our researches here."

There were only four stationers of any consequence in the town, and at each Holmes produced his pencil chips and bid high for a duplicate. All were agreed that one could be ordered, but that it was not a usual size of pencil and that it was seldom kept in stock. My friend did not appear to be depressed by his failure, but shrugged his shoulders in half-humorous resignation.

"No good, my dear Watson. This, the best and only final clue, has run to nothing. But, indeed, I have little doubt that we can build up a sufficient case without it. By Jove! my dear fellow, it is nearly nine, and the landlady babbled of green peas at seven-thirty. What with your eternal

tobacco, Watson, and your irregularity at meals, I expect that you will get notice to quit and that I shall share your downfall—not, however, before we have solved the problem of the nervous tutor, the careless servant, and the three enterprising students.”

Holmes made no further allusion to the matter that day, though he sat lost in thought for a long time after our belated dinner. At eight in the morning he came into my room just as I finished my toilet.

“Well, Watson,” said he, “it is time we went down to St. Luke’s. Can you do without breakfast?”

“Certainly.”

“Soames will be in a dreadful fidget until we are able to tell him something positive.”

“Have you anything positive to tell him?”

“I think so.”

“You have formed a conclusion?”

“Yes, my dear Watson; I have solved the mystery.”

“But what fresh evidence could you have got?”

“Aha! It is not for nothing that I have turned myself out of bed at the untimely hour of six. I have put in two hours’ hard work and covered at least five miles, with something to show for it. Look at that!”

He held out his hand. On the palm were three little pyramids of black, doughy clay.

“Why, Holmes, you had only two yesterday!”

“And one more this morning. It is a fair argument that wherever No. 3 came from is also the source of Nos. 1 and 2. Eh, Watson? Well, come along and put friend Soames out of his pain.”

The unfortunate tutor was certainly in a state of pitiable agitation when we found him in his chambers. In a few hours the examination would commence, and he was still in the dilemma between making the facts public and allowing the culprit to compete for the valuable scholarship. He could hardly stand still, so great was his mental agitation, and he ran towards Holmes with two eager hands outstretched.

“Thank Heaven that you have come! I feared that you had given it up in despair. What am I to do? Shall the examination proceed?”

“Yes; let it proceed by all means.”

“But this rascal—?”

"He shall not compete."

"You know him?"

"I think so. If this matter is not to become public we must give ourselves certain powers, and resolve ourselves into a small private court-martial. You there, if you please, Soames! Watson, you here! I'll take the arm-chair in the middle. I think that we are now sufficiently imposing to strike terror into a guilty breast. Kindly ring the bell!"

Bannister entered, and shrunk back in evident surprise and fear at our judicial appearance.

"You will kindly close the door," said Holmes. "Now, Bannister, will you please tell us the truth about yesterday's incident?"

The man turned white to the roots of his hair.

"I have told you everything, sir."

"Nothing to add?"

"Nothing at all, sir."

"Well, then, I must make some suggestions to you. When you sat down on that chair yesterday, did you do so in order to conceal some object which would have shown who had been in the room?"

Bannister's face was ghastly.

"No, sir; certainly not."

"It is only a suggestion," said Holmes, suavely. "I frankly admit that I am unable to prove it. But it seems probable enough, since the moment that Mr. Soames's back was turned you released the man who was hiding in that bedroom."

Bannister licked his dry lips.

"There was no man, sir."

"Ah, that's a pity, Bannister. Up to now you may have spoken the truth, but now I know that you have lied."

The man's face set in sullen defiance.

"There was no man, sir."

"Come, come, Bannister!"

"No, sir; there was no one."

"In that case you can give us no further information. Would you please remain in the room? Stand over there near the bedroom door. Now, Soames, I am going to ask you to have the great kindness to go up to the room of young Gilchrist, and to ask him to step down into yours."

An instant later the tutor returned, bringing with him the student. He was a fine figure of a man, tall, lithe, and agile, with a springy step and a pleasant, open face. His troubled blue eyes glanced at each of us, and finally rested with an expression of blank dismay upon Bannister in the farther corner.

"Just close the door," said Holmes. "Now, Mr. Gilchrist, we are all quite alone here, and no one need ever know one word of what passes between us. We can be perfectly frank with each other. We want to know, Mr. Gilchrist, how you, an honourable man, ever came to commit such an action as that of yesterday?"

The unfortunate young man staggered back and cast a look full of horror and reproach at Bannister.

"No, no, Mr. Gilchrist, sir; I never said a word—never one word!" cried the servant.

"No, but you have now," said Holmes. "Now, sir, you must see that after Bannister's words your position is hopeless, and that your only chance lies in a frank confession."

For a moment Gilchrist, with upraised hand, tried to control his writhing features. The next he had thrown himself on his knees beside the table and, burying his face in his hands, he had burst into a storm of passionate sobbing.

"Come, come," said Holmes, kindly; "it is human to err, and at least no one can accuse you of being a callous criminal. Perhaps it would be easier for you if I were to tell Mr. Soames what occurred, and you can check me where I am wrong. Shall I do so? Well, well, don't trouble to answer. Listen, and see that I do you no injustice.

"From the moment, Mr. Soames, that you said to me that no one, not even Bannister, could have told that the papers were in your room, the case began to take a definite shape in my mind. The printer one could, of course, dismiss. He could examine the papers in his own office. The Indian I also thought nothing of. If the proofs were in a roll he could not possibly know what they were. On the other hand, it seemed an unthinkable coincidence that a man should dare to enter the room, and that by chance on that very day the papers were on the table. I dismissed that. The man who entered knew that the papers were there. How did he know?"

"When I approached your room I examined the window. You amused

me by supposing that I was contemplating the possibility of someone having in broad daylight, under the eyes of all these opposite rooms, forced himself through it. Such an idea was absurd. I was measuring how tall a man would need to be in order to see as he passed what papers were on the central table. I am six feet high, and I could do it with an effort. No one less than that would have a chance. Already you see I had reason to think that if one of your three students was a man of unusual height he was the most worth watching of the three.

"I entered and I took you into my confidence as to the suggestions of the side table. Of the centre table I could make nothing, until in your description of Gilchrist you mentioned that he was a long-distance jumper. Then the whole thing came to me in an instant, and I only needed certain corroborative proofs, which I speedily obtained.

"What happened was this. This young fellow had employed his afternoon at the athletic grounds, where he had been practising the jump. He returned carrying his jumping shoes, which are provided, as you are aware, with several sharp spikes. As he passed your window he saw, by means of his great height, these proofs upon your table, and conjectured what they were. No harm would have been done had it not been that as he passed your door he perceived the key which had been left by the carelessness of your servant. A sudden impulse came over him to enter and see if they were indeed the proofs. It was not a dangerous exploit, for he could always pretend that he had simply looked in to ask a question.

"Well, when he saw that they were indeed the proofs, it was then that he yielded to temptation. He put his shoes on the table. What was it you put on that chair near the window?"

"Gloves," said the young man.

Holmes looked triumphantly at Bannister. "He put his gloves on the chair, and he took the proofs, sheet by sheet, to copy them. He thought the tutor must return by the main gate, and that he would see him. As we know, he came back by the side gate. Suddenly he heard him at the very door. There was no possible escape. He forgot his gloves, but he caught up his shoes and darted into the bedroom. You observe that the scratch on that table is slight at one side, but deepens in the direction of the bedroom door. That in itself is enough to show us that the shoe had been drawn in that direction and that the culprit had taken refuge there.

The earth round the spike had been left on the table, and a second sample was loosened and fell in the bedroom. I may add that I walked out to the athletic grounds this morning, saw that tenacious black clay is used in the jumping-pit, and carried away a specimen of it, together with some of the fine tan or sawdust which is strewn over it to prevent the athlete from slipping. Have I told the truth, Mr. Gilchrist?"

The student had drawn himself erect.

"Yes, sir, it is true," said he.

"Good heavens, have you nothing to add?" cried Soames.

"Yes, sir, I have, but the shock of this disgraceful exposure has bewildered me. I have a letter here, Mr. Soames, which I wrote to you early this morning in the middle of a restless night. It was before I knew that my sin had found me out. Here it is, sir. You will see that I have said, 'I have determined not to go in for the examination. I have been offered a commission in the Rhodesian Police, and I am going out to South Africa at once.' "

"I am indeed pleased to hear that you did not intend to profit by your unfair advantage," said Soames. "But why did you change your purpose?"

Gilchrist pointed to Bannister.

"There is the man who set me in the right path," said he.

"Come now, Bannister," said Holmes. "It will be clear to you from what I have said that only you could have let this young man out, since you were left in the room, and must have locked the door when you went out. As to his escaping by that window, it was incredible. Can you not clear up the last point in this mystery, and tell us the reasons for your action?"

"It was simple enough, sir, if you only had known; but with all your cleverness it was impossible that you could know. Time was, sir, when I was butler to old Sir Jabez Gilchrist, this young gentleman's father. When he was ruined I came to the college as servant, but I never forgot my old employer because he was down in the world. I watched his son all I could for the sake of the old days. Well, sir, when I came into this room yesterday when the alarm was given, the very first thing I saw was Mr. Gilchrist's tan gloves a-lying in that chair. I knew those gloves well, and I understood their message. If Mr. Soames saw them the game was up. I flopped down

into that chair, and nothing would budge me until Mr. Soames he went for you. Then out came my poor young master, whom I had dandled on my knee, and confessed it all to me. Wasn't it natural, sir, that I should save him, and wasn't it natural also that I should try to speak to him as his dead father would have done, and make him understand that he could not profit by such a deed? Could you blame me, sir?"

"No, indeed," said Holmes, heartily, springing to his feet. "Well, Soames, I think we have cleared your little problem up, and our breakfast awaits us at home. Come, Watson! As to you, sir, I trust that a bright future awaits you in Rhodesia. For once you have fallen low. Let us see in the future how high you can rise."

မောင်စံရှားအား သေကြောင်းကြံသည့်အမှု၌ စုံထောက်ပုံ

ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေ မောင်စံရှားမှာ ကျွန်တော်နှင့် သိကျွမ်း၍ အတူတကွ နေထိုင်ခဲ့သည့်အခါမှစ၍ တစ်နေ့တခြား နာမည်ကျော်ကြားလျက် ရှိသည်ဖြစ်ရာ အချို့သော လူကောင်းသူကောင်းတို့မှာ မောင်စံရှား၏ အစွမ်းကို များစွာ ချီးမွမ်း၍ လူကိုပင် မမြင်ရဘူးသော်လည်း နာမည်နှင့်ပင် လွမ်းလျက်ရှိကြပေ၏။ သို့ရာတွင် စုံထောက်ကောင်းတို့ မည်သည်မှာ မကောင်းမှု ပြုကျင့်လိုသူအပေါင်းတို့နှင့် အစဉ် မပြတ် ရန်သူကြီး ဖြစ်လေရကား အားလုံးသော လူမိုက်အပေါင်းတို့သည် ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေ မောင်စံရှားအပေါ်၌ အလွန်တရာ ကြီးလှစွာသော ရန်ငြိုးကြီး ဖွဲ့ကြလေ၏။ ထိုသို့ လူမိုက်အပေါင်းတို့က မချစ်မနှစ်သက်ကြောင်းကို မောင်စံရှားလည်း သိရှိသည် ဖြစ်၍ အနေအထိုင် အသွားအလာမှစ၍ အစစအရာရာ၌ သတိတရားကို လက်မလွတ် စေဘဲ ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ မြဲစွဲစွာ ရှိစေသည်ဖြစ်ရာ များစွာသော ဘေးရန်အပေါင်းတို့ကို ရှောင်တိမ်း လွှဲဖယ်နိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်ခဲ့လေ၏။

သို့ရာတွင် လူမိုက်တို့ မည်သည်မှာ များသောအားဖြင့် ဉာဏ်ပညာ သေးနပ် သူများ ဖြစ်လေရာ ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသူတို့သည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ပြု ကျင့်ရန် အလေ့အထုံ ပါလာသည့်အခါ၌မူ သာမညလူမိုက်တို့ထက် ခရီးပေါက် ရောက်အောင် ပြုကျင့်နိုင်သည့်ပြင် ၎င်းတို့ ပြုကျင့်ချက်အရ အပြစ်ဒဏ်ရရှိအောင်